

VIII. évfolyam 11. szám
2007. október 24.

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem
hallgatóinak és
közalkalmazottainak lapja

A jövő múltja: jelen

→ Digitális mikroszkópos oktatóterem nyílt

→ Látás Világnapja – október 11.

Lapszámunk tartalmából

Egy nagyon szubjektív visszaemlékezés

Somogyi János írása az 1956-os forradalom 51. évfordulóján

Digitális mikroszkópos oktatás az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben 5. oldal

A digitális mikroszkópos oktatáshoz kialakított szöveti oktatóterembe hívta meg szeptember 26-án a sajtó képviselőit **Tulassay Tivadar**, egyetemünk rektora, **Matolcsy András**, az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet igazgatója és **Molnár Béla**, a digitális újdonság szellemi atyja, hogy a magyar találmány patológiai alkalmazását országwide ismertté tegyék.

Világnap az elkerülhető vakság megelőzéséért 6. oldal

Nyolcadik éve minden október második csütörtökjén szélesebbre tárják a Szemészeti Klinika Tömő utcai épületének kapuját. Nem csak betegeket várnak ilyenkor, hanem hívják és szívesen fogadnak bárki érdeklődőt, s miként a Látás Világnapjának (október 11.) idei rendezvényén is, az ingyenes szűrés mellett igyekeztek változatos formában ellátni az ide látogatókat mindazon hasznos tudnivalókkal, melyek ismeretében többet tehetnek saját és gyermekeik szemének épségéért, látásuk megőrzésért.

Messze az alagút vége 7. oldal

A Szenátus május végi ülésén módosította az egyetem költségvetését, ami azóta is hatályos. E döntéssel **1117 Mft** költségcsökkentést vállaltak a karok és a klinikai központ. Maguk dolgozták ki kiadási csökkentési javaslatukat a gazdasági főigazgató által kért keretszámok alapján. A Szenátus szeptemberi ülésén a gazdasági helyzetet érintő napirendi pont keretében a többi közt elfogadta az év halálév részére azt az intézkedési tervcsomagot, amelynek megvalósítása biztosítja a pénzügyi helyzet további stabilitását.

Megszorító intézkedések hatásai a bérgházkódásra 8. oldal

A 2007 évi finanszírozás csökkenéséből adódóan a gyógyszer, a dologi és a bérkiadásokat is csökkenteni kellett. A bérkiadások csökkentésére hozott intézkedések kapcsán jelentős létszámleépítést hajtottak végre az egyetem szervezeti egységei. **Berényi Zsuzsa** humán erőforrás gazdálkodási igazgató foglalkoztatási írása.

Hozzátenni valamit az emberi élethez 9. oldal

Nem túl gyakran fordul elő, hogy az amerikai sebész társaság (American College of Surgeons, ACS) tagjai közé válasszon külföldit, kivált nem térszínről. Ez a szakmai elismerés érte nemrégiben **Langer Róbert** egyetemi adjunktust, aki 2003-tól vezeti a budapesti hasnyánymirigy programot a Transzplantációs és Sebészeti Klinikán, egyetemünkön pedig munkásságával tavaly elnyerte a Jendrassik emlékérmét.

Informatio medicata 2007 10. oldal

Negyedszer gyűlték össze egyetemünk Központi Könyvtárának szervezésében az orvosok, gyógyszerészek, orvosi könyvtárosok, s egyéb érdeklődők, hogy tájékozzanak a legújabb kutatási eredményekről, tervekről, a naprakész egészségügyi adatbázisokról, s azok használatáról.

Hírek, események – röviden 11-12. oldal

Egy kínai diáklány tapasztalatai 13. oldal

Egyre több kínai fiatal tanul az Egészségtudományi Karon. Közülük az egyik diáklányt, **Bao Wen Qinget** nálunk szerzett benyomásairól faggatta – anyanyelvén – **Guttmann Gábor**.

Csak weben olvasható cikkeink

Az 1956-os forradalom évfordulója alkalmából két cikket olvashatnak:

Az orvostársadalom a forradalom napjaiban – 1956. november 3.

Az orvosok számára az 1956-os forradalom tizenhárom napja nem csupán a szabadság reményét jelentette, hanem saját sorsuk alakítása érdekében tett fontos lépések idejét is. Eldöntötték „hivatalos” érdekvédelmi szervezetük, az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének – mely 1956. október 30-tól 1957. március 29-ig a Magyar Orvosok, Gyógyszerészek, Egészségügyi Dolgozók Szabad Szakszervezete nevet viselte – felszámolását és az orvoskamara megalakítását. **(Németh György írása)**

Egy kivégzés margójára

Ötven éve, 1957. június 27-én végezték ki akasztófa a mi szent forradalmunk mártírját, az akkor 24 éves **Tóth Ilona** orvostanhallgatót. Egy kis könyvtárat töltene meg e tragikus eseménnyel kapcsolatos leírás. Ma én – a Péterfy Sándor utcai Kórház Fül-Orr-Gége osztályának akkori főorvos-helyettese – csak azokat kívánom emlékeztetni a kőn megvilágítani, melyek hányattott életemmel kapcsolatban állnak. **(Missura Tibor írása)**

Köszönetnyilvánítás

A Magyar Orvostanhallgatók Egyesületének Budapesti Helyi Bizottsága köszönetét szeretné kifejezni, amiért lehetővé tették 29 külföldi hallgató számára (13 különböző országból), hogy a nyár folyamán egyhónapos tudományos cseréprogramban vegyenek részt. **(Szebeni Zita írása)**

Semmelweis Egyetem újság megjelenése

Lapszám	Lapzárta	Megjelenés várható ideje
13. lapszám	november 13.	november 29.
14. lapszám	november 27.	december 14.

E lapszámunk címlapját **Romvári János** készítette.

Felső címlapképen a digitális mikroszkópos oktatóterem avatása az I. számú Patológiai és Rákkutató Intézetben. Cikk az 5. oldalon.

Alsó címlapképen szemészeti vizsgálat, amely a Látás Világnapjára hívja fel a figyelmet. Cikk a 6. oldalon. Fotók: D. Kiss Balázs

Dies Academicus

Az egyetemi ünnepség november 10-én 10 órakor lesz a NET Díszteremben.

www.ujsgag.sote.hu

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi-, Egészségtudományi-, Fogorvostudományi-, Gyógyszerésztudományi-, Testnevelési és Sporttudományi Kara hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik kéthetente – ISSN 1586-6904

A szerkesztőbizottság elnöke és felelős kiadó: **Dr. Donáth Tibor** professzor (Anatómiai-, Szövet- és Fejlődéstan Intézet, 1094 Bp., Tüzlő u. 58.) e-mail: donath@ana.sote.hu, telefon: 215-6920/3645

Felelős szerkesztő: **Tolnai Kata** – telefon: 06-20-825-9747, e-mail: ujsgag@bkt.sote.hu
Szerkesztőség: 1085 Bp., Röck Szilárd u. 13., telefon/fax: 267-61-66 (üzenetregisztrációval)

A szerkesztőbizottság tagjai: **dr. Voszka István** (AOK) T.: 4063, **Plichta Anikó** (EFK) T.: 486-5910, **dr. Donáth Tibor** (FOK) T.: 3645, **Bubenjak Máté** (GYOK) T.: 3073, **Végh László** (TF) T.: 487-9215, **Kún Éva** T.: 06-30-269-6302, **Márton Emőke** (DI) T.: 5286, **dr. Szabóné Balogh Clarissa** (KK) T.: 5263, **Kaszap Balázs** T.: 3922, **dr. Jákó Kinga** (SMIF) T.: 5247, **Kormos Andrea** (GFI) T.: 5247

Tördelés és web: **Szeberényi Ferenc** – Nyomdai munka: **Bodon Attila**
Full text internetes változat: <http://www.ujsgag.sote.hu>, felelős: **dr. Altdorfer Károly**

Elvarratlanul

Meghatározó érzés az ember életében, amikor elkezd múltot, főként a saját múltján gondolkodni. Rendezgetni a történeteket, emlékeket, mint mikor a könyvespolc belső sorát rakosgatja rendbe. Kézbe veszi, leporolja, és pillanatok alatt újraélteti a hozzá kapcsolódó élményeket. Mikor is jön el az idő, amikor múltja is lesz az embernek szinte észrevétlenül besimulva az örök jelenű fiatalság mögé? Nálam úgy életközép táján kezdte markánsan felütni a fejét, kikukkantott a mindennapok sorából: külön is és egyszerre kezdett élni a múlt a jelennek.

Nemrégiben temettük egy számunkra és a halálnak is még fiatal kollégánkat, s aztán összejött a hajdan együtt dolgozó csapat, akik azóta szétszéledtünk. Ennek az összejövetelnek a talán mások számára is érdekes tapasztalatát szeretném itt megosztani. A vendéglátást köszönő elektronikus levelemre a házigazda a többi közt a következőt írta: „én voltam talán az egyetlen, akihez már nem illt a régi szerepe. A kiöregedő bonviván sem érz igazán jól magát a kétmondatos karakterezésekben, még ha ezt nem is vallja be... Még egy kis filozófia: együtt dolgoztunk, és mégis hány párhuzamos történet van az emberek fejében! Én nem tudom, hogy ő akkor mit és miért; ő nem tudja, hogy én akkor mit és hogyan, és senki sem tudja, hogy ki, mit gondolt akkor és most... De ettől kerek a világ.”

És itt egy válasz a lehetséges számtalanból, az enyém: „Egy kicsit értetlenül, és mégis értve állok válaszeled előtt. Azt már nagyon régen tudom, hogy ott, ahol legalább ketten vannak, minimum három féleképpen élnek meg ugyanazt az élményt... Ez rendjén is van. Igazából azt furcsállom, hogy az érzik ki szavaidból, mintha nem találnád a magad új, időlepte karakterét. Szerintem úgy vagy jó, ahogy vagy, a kétségeiddel, bizonyosságos bizonytalanságoddal és azzal a nagyon is emberi hozzáállással, hogy néha nem tudunk mit kezdeni a múltunkkal.

Annyi mindenre nem emlékeztem, vagy másképp emlékeztem én is azokból a történetekből, amik elhangzottak. Mégis jó volt ott lenni. Nagyon meglepett, amikor K., az egykori lap vezető munkatársa azt válaszolta kérdésemre, hogy egyáltalán nem ír mostanában, és nem is hiányzik neki... Az írás valójában egy kabát, amit magunkra öltünk, ha fázunk, de ha melegünk van, lerakjuk? Érdekes látni, hogy ezerfelé ment az emberek élete. Van, aki az újságírásban maradt, van, aki köztisztviselő lett, van, aki vállalkozó stb., de mindenki hordoz fontos részeket magában a különbözően megélt múltakból.

Fájt eltemetni G-t, és nem csak az otromba betonüreg miatt, ahova tették a hamvait, hanem mert végérvényesen lezárult egy jócskán torzóban maradt pálya. De vajon, van-e, lehet-e egyáltalán befejezett, torzított élet? A vég mindig ennyire elvarratlan életszöttest hagy maga után?”

Tolnai Kata

Semmelweis Symposium 2007

Az idei Sejtanalitika-Molekuláris Gasztroenterológia Konferencia célja, hogy az elmúlt években forradalmi újítást hozó sejtanalitikai, molekuláris biológiai módszereket, ezek eredményeit tematikusan összefoglalja, és gyakorlati szempontból bemutassa alkalmazási lehetőségeiket.

A szimpózium struktúrája

Összefoglaló előadások, gyakorlati bemutatók és friss kutatási eredményeket bemutató poszter szekció, kiállítás és történelmi tűrák szerint rendeződik a konferencia. Előadóink a sejtanalitikai, molekuláris biológiai, valamint az **array módszerek** legszélesebb repertoárját mutatják be. Különös hangsúlyt helyezünk arra, hogy hogyan járultak hozzá ezek az eljárások a legújabb eredmények eléréséhez.

A sejtanalitika modern módszereinek elméleti és gyakorlati újdonságait neves magyar és külföldi előadók, illetve azok hazai művelői mutatják be. Húszt gyakorlati bemutatóra kerül sor, többek között: biobankok, fluoreszcens, laser és virtuális mikroszkópia, szöveti microarray-ek, kvantitatív immunhisztokémia, FISH analízis, lézer mikrodisszekció, miRNS, DNS metyláció, siRNS, chromatin immunoprecipitáció, in silico analízis, bioinformatika témakörben.

Sejtanalitika a gasztroenterológiában

A molekuláris gasztroenterológiában a sejtanalitikai kutatások több betegség diagnosztikájában és patofiziológiájában áttörést hoztak. Magyarország, valamint a világ vezető kutatói, orvosai összefoglaló előadások keretében számolnak be a legfrissebb elméleti és kutatási eredményeikről, a következő témakörökben: a reflux oesophagitis (dr. **Jerzy Ostrowsky**, Lengyelország), a gyomordaganatok összejt elmélete (dr. **Varró Andrea**, Anglia), a mikrotubuláris rákterápia (dr. **Charles Swanton**, Anglia), a vastagbélrákok molekuláris biológiai alapjai (dr. **Morgens Kruhoffer**, Dánia, dr. **Alain Barrier**, Franciaország), az IBD molekuláris háttere (dr. **Yehuda Chowers**, Izrael), a pancreas rák genetikája és molekuláris biológiai alapjai (dr. **Peter Buchler**, München), a coeliakia molekuláris vonatkozásai (dr. **Ludvig Sollid**, Norvégia), a máj transzportfolyamatai és betegségeinek molekuláris alapjai (dr. **Michael Trauner**, Ausztria).

Történelmi túra

Résztvevőként várunk minden, a gasztroenterológia, a humán és állategészségügyi, illetve agrár területen dolgozó kutatót, laboratóriumi munkatársat, valamint PhD hallgatót, akik a szimpózium végén záróvizsgát tehetnek. A gyakorlati képzésben résztvevők, a gyakorlatban dolgozók további kreditpontokat kaphatnak.

A szimpózium helyszíne és időpontja alkalmat ad arra is, hogy a jövőből a jelenen át a múltba is tekintsünk. Jeles elődeink szellemisége, munkahelye, eszközei itt vannak közöttünk. Történelmi túra keretében szeretnénk bemutatni egyetemünk belső klinikai tömbjének híres egyéniségeit, munkahelyeit, eszközeit. A tőlük származó erőt, kitartást és példamutató környezetet kívánjuk megtartani fogadásunk helyszínével, a közelünkben lévő Iparművészeti Múzeummal. Itt a hazai kézművesek és közéleti nagyjaink eredményeinek környezetében a jelen orvosainak zenei, művészeti teljesítménye teheti a konferenciát igazán teljessé. Így a hazai és nemzetközi orvosi tudományos és művészeti élet élő vagy már csak ránk, az utókorra hagyott teljesítményükkel, velünk levő jeles személyiségeinek segítségével együtt fogunk ünnepelni. Várjuk hallgatóinkat és dolgozóinkat, hogy egyetemünk tudományos életének egy fontos szeletével megismerkedjenek, s a történelmi, művészeti háttérben erőt és példát találjanak a nehéz hétköznapiakra.

Prof. dr. Tulassay Zsolt
a szervezőbizottság elnöke

Dr. Molnár Béla
a szervezőbizottság tudományos titkára

1956-ról 51 év után szomorúan, de mégsem kétségbeesve

(Egy nagyon szubjektív visszaemlékezés)

Hát, ezt is megértük! Nem hittem volna, mert olyan szépen kezdődött az 1956-os forradalommal és szabadságharcral kapcsolatos megemlékezés a Semmelweis Egyetemen. A korábbi évekhez képest aránylag sokan voltak, a hallgatók is szép számba megjelentek.

A mártír **Tóth Ilona** mellszobránál a Hallgatói Önkormányzat szónoka elgondolkodtató és meghatóan szép beszédet tartott, a belső klinikai kertben található emléktáblánál megtörtént a szokásos koszorúzás, a NET-ben az érdeklődők számára vetített film megrázó volt. Különösen azok számára, akik annak idején maguk is átérték a filmen látottakat. Nem kívánom sem az összes egyetemi, sem a többi számos rendezvényt felsorolni, amely a mentők, ápolók, orvosok és hallgatók helyállásával, hősie erőfeszítésével foglalkozott. Joggal gondolhattuk, hogy emlékezetes gyönyörű egyetemen kívüli rendezvényeken is részt vehetünk, talán olyanokon, mint amilyenek 1898-ban, a 48-49-es szabadságharc 50. évfordulóján voltak. Azt megörökösttük az egykori fényképfelvételek és beszédek. Valaha azt tartották a magyarokról, hogy temetni és ünnepelni mi tudunk a legszebben a világon. Sajnos, már ünnepelni sem tudunk. Ami 2006. október 23-án történt csak egy szóval jellemezhető: szégyen, szégyen, százszorosán is csak szégyen.

De hogyan is jutottunk idáig mára? Mi veszett el életünkől és miért? Mindez magyar sorsragédia, amely ellen semmit sem tehetünk, vagy magunk is aktív előmozdítói voltunk vagy vagyunk mindannak, amely ellen minden tisztességes magyar ember zsigeri tiltakozást érez?

Szent fogadalmak

Régóta foglalkoztat, hogy mi az oka annak, hogy egyetemünk március 15-i megemlékezésein alig vesznek részt a hallgatók. Ugyanaz a korosztály van rendszeresen jelen, amelynek tagjai az 56-os megemlékezéseken is megjelennek. Többször írtam keserű hangú nyílt leveleket a Hallgatói Önkormányzatnak címezve az Orvosegyetem c. újságba, hogy miért az öregek ünnepe március 15-e, s igaz-e, hogy tényleg nem jelent ez ma már semmit sem egyetemünk ifjúságának. Süket fülekre találtam korábban, senki sem reagált kesergéseimre.

Úgy vélem, hogy az elsődleges ok az elmúlt 60 évben keresendő. A viselkedési formák bevéssződése tudatunkba a családi környezetben kezdődik, s majd az iskolában folytatódik. Én a Jászságból származom. A jászok mindenkifelelti szabadságszeretete közismert. Sohasem voltak jobbágyok, ők közvetlenül a mindenkor királyt szolgálták. **I. Lipót** császár elzalogosította, majd eladta a Jászságot a Német Lovagrendnek 500 000 forintért. Jász elődeim ezt nem tűrhették, és 1745-ben óriási kölcsönök felvételével 567 000 rajnai forintokért kiváltották saját magukat a szolgaságból. Ez volt a híres redemptio, amely példa nélküli az európai történelemben. Ezt a történetet mesélte nekem nagyanyám számtalanszor el, akinek dédszülei maguk is részesei voltak a redemptionnak. Mire 1935-ben beírtak az első elemibe, már volt véleményem a szabadságról, a szülőföldre való ragaszkodásról. Az iskolában nem írni-olvasni tanultunk először **Baráth János** első tanító néninktől, hanem a magyar hiszekegy elsajátítása volt az első feladatunk. Ez az állítólag irredenta 4 sor miről szól? Isten, haza, igazság, feltámadás, amelyekben lehet, sőt kell is hinni. Ezt 1945-ig, tehát 10 éven át naponta egyszer elmondtuk az iskolában. Ma is eleven bennem a kép, amint 1944 márciusában golyószórókkal felszerelt oldalkocsis motorkerékpárokon bevonultak Jászberénybe a német csapatok. Mi éppen az iskola tornakertjébe voltunk, s tanárunk csak ennyit mondott: „Véssétek emlékezetetekbe ezt a képet, most veszik el hosszú időre a magyar szabadság!” A haza, a nemzet, szent fogadalmak voltak számunkra, s természetes volt mindezek alapján, hogy gimnáziumi osztályunkból senki sem hagyta el szülőföldjét, de az is egyértelmű volt, hogy a nemzet nagy ünnepeit méltó módon kell megünnepelnünk.

Magyar azonosságtudat

Ezért vagyok megdöbbenve, amikor azt hallom, hogy el lehet menni innen, nem kell feltétlenül itt élni. Erről két nagy magyar gondolkodó 1-1 mondat jut eszembe. Az egyik, „Idegen földre ne siess, ha hazádban megélhetsz”. S aki ennek az ellenkezőjére biztat, arra **Tamási Áron** megállapítása vonatkozik: „Aki embernek hitvány, az magyarnak is alkalmatlan”. Vissz térve az eredeti kérdéshez, hogy miért nem érdeklik egyetemi ifjúságunk

Folytatás a 4. oldalon

1956-ról 51 év után szomorúan, de mégsem kétségbeesve

Folytatás a 3. oldalról

jelentékeny részét a nemzeti ünnepek? Azért, mert mind a családi, mind az iskolai nevelésből hiányzik mindaz, amit az én nemzedékem még szerencsésen megkapott.

Mára lassan megszűnik a magyar azonosság-tudat, amelynek összes gazdasági, morális, társadalmi és számtalan más következménye ma már a szemünk előtt zajlik. Mindennek csak egy rövid illusztrációja: Az ún. rendszerváltás óta a külföldi vállalatok kb. 150 milliárd dollárt ruháztak be Magyarországon, 550 milliárd dollár profitra tettek szert, és kb. 400-450 milliárd dollárt vittek ki az országból. Európában mi tartjuk az abszolút rekordot: nálunk a legkisebb az állami részesedés a nemzeti összvagyonból, miközben a külföldi tartozásunk 1989-hez képest a többszörösére növekedett, és ez a tendencia még tovább folytatódik. Tehát takarékoskodjon az ország, a költségvetésből az oktatásra, az egészségügyre, a közszolgáltatásokra, a kultúrára és a kutatásra jutó hányad egyre kisebb, miközben a kormányzati kommunikációra jóval többet költenek. Nem véletlen ezek után, hogy a Semmelweis Egyetem rektora kénytelen egy körlevélben tájékoztatni az egyetem alkalmatait a több mint drámai helyzetről.

Gólyavári vita

De térjünk vissza az 1956-os forradalom és szabadságharc egészségügyi vetületéhez. Mint ismeretes, 1956. október 23-án este a Petőfi Kör keretében az ELTE Természettudományi Karán a Gólyavárban tartottuk az egészségügy lehetetlen helyzetét elemző vitát. Egy héttel korábban az akkori orvos-egészségügyi szakszervezet kibővített elnökségi ülésén foglalkozott az egészségügy legégetőbb problémáival, amelyről a Népszava éppen október 23-i számában számolt be. Csak két rövid idézet az akkori határozatból: „nem kielégítő a meglévő egészségügyi intézmények korszerűsítése, karbantartása és felszereltsége.” vagy „A közegészségügy fejlesztésére hozott szervezési intézkedések, kellő anyagiak híján és a meg nem felelő szemlélet következtében, nem hoztak lényeges javulást. Az a körülmény, hogy nem biztosítottuk kielégítően a tudományos munka, az orvostudományi egyetemek szükségleteit, anyagi feltételeit, komoly mértékben veszélyezteti a nagy múltú, nemzetközi viszonylatban is elismert magyar orvostudomány jövőjét”. Ugyanezeket a kérdéseket vitattuk a Gólyavárban, kiegészítve néhány személyeskedő felszólalással – ez is jól ismert, ha vaj van a fejeden, legjobb, ha támadásba lendülsz. Tehát az egészségügy problémái már 51 évvel ezelőtt is ismeretesek voltak, s már akkor is a fejtelenség és a kapkodás volt a jellemző.

Visszaköszön a múlt? A problémák jóval korábbról származnak. 1875. november 5-én **Tisza Kálmán** miniszterelnök és belügyminiszter nyújtotta be a képviselőházban a közegészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslatot, amelynek előadója **Gulner Gyula** volt, aki többek között az alábbi megállapítást tette. „Ha van törvényjavaslat, amelyre mondhatom, hogy azt a szükségesség indokolja, úgy bizonyára ez a törvényjavaslat az: mert csak egy tekintet elmaradott közegészségügyi viszonyainkra, csak egy futó visszapillantás népesedési kedvezőtlen viszonyainkra, mindenkit meggyőzhet arról, hogy e téren törvényhozásilag mielőbb tenni kell, tenni szükséges”. Tehát már több mint 130 éve felmérték, hogy változtatás, reform kell. De akkor még tudták, hogy egy sikeres reform nem az anyagi erők nagymértékű kivonását igényli, hanem annak éppen a fordítottját. De hát változnak az idők. Tizennyolc évvel a remélt pozitív társadalmi, gazdasági változások helyett egyre inkább az átláthatatlan bizonytalanság és káosz örvénylik körülöttünk. A Petőfi Kör egészségügyi vitáját nem tudtuk

■ Tisztelgés a 2004-ben állított egyetem-i emléktábla előtt

■ Tóth Ilona szobra a NET előtt

befejezni. Kitért a forradalom. Az eseményeket mindenki jól ismeri.

Amikor a hitleri Németország és **Sztálin** Szovjetuniója felosztották egymás között Lengyelországot, anyai nagyanyámtól hallottam, hogy mit énekeltek a lengyelek évszázadokon át: „Szent oltáridnél térdre hullva kérünk, Szabad hazánkat ó add vissza nekünk” Ezt én ma egy sorral még kiegészíteném: S a hamis profétáktól óvd meg Uram népünk.

Hittel dolgozni

A fentiekben felvázolt kép eléggé sötét a jelenre és talán a jövőre vonatkozóan is. Szerintem újból kell kezdeni az építkezést. Nem a nagy szavak ideje van ma itt, hanem a mindennapi szívós és kitartó munkáé. De ki és hol kezdje el ezt? Nemzeti összefogás kell, a nemzet önazonosulás-tudatának a visszaállítása! A kulcs a mindenkorifűség kezében van. Ma is. Az előttünk járó nemzedék mindig azt mondta az utánuk jövőkről, hogy ez már nem olyan, mint amilyenek mi voltunk. Mégis, amikor eljön az idő, a kárhoztatott ifjabbak tudják, hogy hol a helyük, és mi a dolguk. Többek között ezért maradt fenn nemzetünk több mint 1100 év óta ebben a hazában. Mi is tudtuk, hogy mi a dolgunk 1956-ban, s az utánunk jövők is tudták ugyanezt mindenkor, például a rendszerváltás előtti március 15-i ünnepségekkel kapcsolatos tüntetések során, amelyekről a hatalom betegesen rettegett. Valami hasonlóságot vélek látni az akkori idők és a mostaniak között. Tüntetni persze mindig könnyebb, mint minden nap keményen és kitartóan dolgozni, és szívósan rendületlenül biztatni mindenkit környezetünkben, hogy nem adhatjuk fel. Nem adhatjuk fel, ez 1956 üzenete a mának!

Hetvennyolc éves vagyok, már nagyon kevés van hátra az életemből. Amit tehetségem, erőm és képességem és nem utolsó sorban hitem lehetővé tett, igyekeztem megtenni családoméért, egyetemünkért, nemzetünkért. Ez nem volt sok, de legalább 1-2 téglát én is tettem a közös nagy épület falaiba. Négy unokám van, 4 és 20 év közöttiek. Mindegyik megteszi azt, amit tőlük elvárhatunk. Koruknak megfelelő mértékben tudják, hogy mi a haza, mit jelent magyarnak lenni, miért kell szorgalmasan és hittel dolgozni, és miért kell embertársainkat szeretni. Az utóbbi időben valahogy változott fiatalágunk érdeklődése is a közügyek iránt. Ahogy járok-kelek különböző helyeken, mindenfelé meggyőződök róla, hogy unokáim nem kivételek, hanem lassan ez lesz a döntő többség

ebben az országban. Ezért vagyok minden nehézség ellenére optimista a jövőt illetően. Csak a célok megvalósításáért való kemény, következetes és kitartó munkát kell mindennapjaink fő feladatává tennünk.

Üzenem a döntő többségnek **Arany János** szavaival fiának írt soraiból:

„Oh, remélj, remélj egy jobb hazát!
S benne az erény diadalát:
Mert különben sorsod és e föld
Isten ellen zúgolódni költ.”

A többieknek, de természetesen magunknak is szeretném figyelmükbe ajánlani **Wass Albert** szavait:

„És üzenem mindenkinek, testvérekn, rokonnak
idegennek, gonosznak, jónak,
hűségnek és alávalónak,
annak, akit a fájás űz, és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak,
vigyázatok és imádkozatok,
valahol fönt, a magas ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok,
s a víz szalad, és csak a kő marad,
a kő marad.”

Dr. Somogyi János
ny. egyetemi tanár

Digitális mikroszkópos oktatás az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben

A digitális mikroszkópos oktatáshoz kialakított szövettani oktatóterembe hívta meg szeptember 26-án a sajtó képviselőit dr. **Tulassay Tivadar**, egyetemünk rektora, dr. **Matolcsy András**, az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet igazgatója és dr. **Molnár Béla**, a digitális újdonság szellemi atyja, hogy a magyar találmány patológiai alkalmazását országszerte ismertté tegyék.

■ A megnyitón

Molnár Bélát Tulassay Tivadar mutatta be az egybegyűlteknél. A rektor úr elmondta, hogy a feltaláló tíz évvel ezelőtt dolgozta ki a digitális mikroszkóp részletes tervét, a megvalósításhoz szükséges összeget pedig saját nyaralója értékesítésével teremtetten elő. A prototípus elkészülte után a szakember céget alapított, s a gyártást és a fejlesztést továbbra is magára vállalva a forgalmazást a Zeiss cégre bízta. A kutatás, fejlesztés, innováció hármasságát szem előtt tartva a Semmelweis Egyetem is háttérrel biztosít Molnár Béla további, a digitális mikroszkóppal kapcsolatos munkálataihoz – hangsúlyozta a rektor.

Az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet falai közt zajló digitális mikroszkópos oktatás bevezetéséhez az intézet nem kapott támogatást, a műszer alkalmazásához felújított terem, valamint a belső számítógépes hálózat kialakítására egyrészt az idegen nyelven történő oktatásból befolyó összeget, másrészt az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet munkatársainak fizetése kiegészítését fordították. Molnár Béla 3 millió forinttal támogatta az oktatás helyszínének korszerűsítését.

A digitális mikroszkóp alkalmazásához szükséges első programokat a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem végzős diákjai írták meg – emlékezett a kezdeti időkre Molnár Béla. A Semmelweis Egyetemnek a jövőben már nem jelent plusz terhet a digitalizáció használata, mert az eljárás legnagyobb költségként megjelenő része az a program lenne, melyet az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet ingyen kap – tájékoztatott Matolcsy András. A digitális mikroszkóp számtalan előnnyel rendelkezik a kutatás, a diagnosztika és az

oktatás terén egyaránt – az egyik legforradalmibb fejlődést a sajtótájékoztatón elhangzott tulajdonsága teszi lehetővé: A kutatás vagy diagnosztikus eljárás közben felismert elváltozásokat mennyiséggé lehet alakítani – a hagyományos mikroszkópos vizsgálatok során alkalmazott szubjektív skálát mikrométerben vagy grammal is ki lehet fejezni. A szakemberek és a sajtó találkozását a mikroszkóp gyakorlati haszná-

latának bemutatása zárta dr. **Fónyad László** gyakorlati bemutatójával.

Radnai Anna

A patológia oktatása digitális mikroszkópokon

A Semmelweis Egyetem I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézete történelmi hagyományokkal rendelkezik a patológia oktatása és annak fejlesztése területén. Az intézet alapítója, **Arányi Lajos**, felismerve korának haladó irányvonalait, 1844-ben az egyetemi oktatásba – az edinburghi, a párizsi, és a bécsi egyetemeket követően – a világon negyedikként vezette be a patológiát. Az intézet számos volt tanszékvezetője (Lapis Károly, Szende Béla, Kopper László) patológia tankönyv kiadásával segítette az orvostanhallgatók képzését.

A 2007/2008. tanév szeptemberétől az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben egy merőben új, a patológia oktatását alapjaiban megváltoztató rendszer kiépítését végeztük el. A fejlesztés eredményeként a világon elsőként a mi intézetünkben kerül bevezetésre a digitális mikroszkópos oktatás. A digitális mikroszkóp, amely a **Molnár Béla** által vezetett 3DHitech Kft.-vel együttműködésben, a Zeiss cég névjegy alatt került kifejlesztésre, olyan rendkívüli oktatási előnyökkel rendelkezik, melyek alapján feltehetően évek alatt kiszorítja a hagyományos mikroszkópokat az oktatásból.

A digitális mikroszkópos oktatás lehetőséget biztosít arra, hogy a hallgatók egyidejűleg

ugyanazon készítményt vizsgálják, hogy az oktató a hallgatók számítógépét egyidejűleg vezérelve magyarázza el az elváltozásokat és végül, hogy a hallgató az általa legfontosabbnak ítélt képeket rögzítse és pendrive-ra vagy lemezre elmentve vigye haza. A digitális mikroszkópos képek elérhetőek interneten keresztül az intézet honlapján. A digitális mikroszkóp ugyancsak egyedülálló lehetőségeket kínál a távoktatás vagy a patológiai konzultációk területén.

A digitális mikroszkópos oktatáshoz megfelelő feltételek biztosítása érdekében az elmúlt másfél hónap alatt a 60-as években épült és azóta teljesen leamortizált szövettani oktatótermünk burkolatát, világítástechnikáját és bútorzatát lecseréltük, illetve felújítottuk. A digitális mikroszkópos oktatáshoz 34 férőhelyes számítógépes hálózatot építettünk ki. A beruházás mintegy 20 millió Ft értékben elsősorban az intézet saját erőforrásaiból történt.

Nagy öröm számunkra, hogy e folyamatban úttörőként, elsőként a világon intézetünkben valósul meg a digitális mikroszkópos oktatás. 2007 szeptemberétől egy nemzetközi viszonylatokban is modern és esztétikus oktatóterem áll a hallgatók rendelkezésére.

Dr. Matolcsy András
igazgató

I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet

Digitális mikroszkópia, patológia a szövettani oktatásban

A digitális képábrázolás megjelenése a patológiában új lehetőségeket nyit a diagnosztikában, kutatásban és ma már az oktatásban is. Az üvegtárgylemezek digitalizálása és utána vizualizálása a virtuális mikroszkópban lehetővé teszi az oktatás teljes forradalmasítását. Nem szükséges évente drága, törekeny mintákat készíteni. Az oktatási anyagot interneten is elérhetővé lehet tenni, az oktatóteremben a tanár és hallgató között szinkronkapcsolatot lehet teremteni. A vizsgák lebonyolításához is nagy segítséget adhat az elektronikus anyag.

A digitális patológia terén a hazai ipar világszinten is csúcstechnológiát képvisel.

A Szentágotthai Tudásközpont keretében került kifejlesztésre a digitális patológia oktatási része. Ennek aktív résztvevője volt az egyetem I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézete, illetve a 3DHitech Kft. A program kifejlesztésével egy időben minőségbiztosítási oktató anyagok, a posztgraduális képzés megújítása is elindult.

A bemutatott fejlesztés, amely termékként sikeresen debütált a világpiacon is, kiemelkedő példája a hazai akadémiai-ipari együttműködésnek, amely új termékek kifejlesztése kapcsán a hazai munkahelyek számának növekedéséhez és a nemzeti termék növekedéséhez járul hozzá.

Dr. Molnár Béla
tudományos ügyvezető, 3DHitech Kft.

Világnap az elkerülhető vakság megelőzéséért

Nyolcadik éve minden október második csütörtökjén szélesebbre tárják a Szemészeti Klinika Tömő utcai épületének kapuját. Nem csak betegeket várnak ilyenkor, hanem hívnak és szívesen fogadnak bárki érdeklődőt, s miként a Látás Világnapjának idei rendezvényén is, az ingyenes szűrés mellett igyekeznek változatos formában ellátni az idelátogatókat mindazon hasznos tudnivalókkal, melyek ismeretében többet tehetnek saját és gyermekeik szemének egészségéért, látásuk megőrzésért.

A vakság az egyik legaggasztóbb probléma a világon. 2000-ben körülbelül 50 millió látásnélküli ember élt a Földön, s az előrejelzések akkor 2020-ra 75 milliót prognosztizáltak. Az Egészségügyi Világszervezet ezért indította el két évtizedre szóló világméretű programját – melynek része a világnapi kampány is – a megelőzhető vakság felszámolására. Komoly kihívás ez a hazai szemészeknek, orvostársadalomnak, egészségügynek. A klinika számításai, felmérései szerint valamivel több mint 6 ezer magyar ember veszti el a látását évente. Ez nagyon nagy szám, kivált, hogy a vakság nagy része megelőzhető lenne időben történő felismeréssel, szűréssel – hangsúlyozta a világnapot beharangozó szeptember 27-i sajtótájékoztatón prof. dr. **Németh János** tanácskezelő, klinikaigazgató.

A legveszélyeztetettebbek a gyerekek és az idősebbek. Az utóbbiakat fenyegető legfőbb

■ Süveges Ildikó, Németh János és Sényi Katalin

vaksági okról – az életminőséget nagymértékben rontó maculadegenerációról és annak a laikusok számára is észrevehető jeleiről – részletesebben is beszélt a professzor. Egyelőre még nem ismert, hogy miért következik be az életkor előrehaladtával az életlátás helyének elfajulása. A betegek 80-85%-át érintő száraz forma lassúbb előrehaladású, ellene nincs hatásos gyógykezelés, de tényekkel alátámasztott, hogy megfelelő táplálkozással (zöldség, gyümölcs), illetve vitaminokat és egyéb esszenciális anyagokat tartalmazó táplálék-kiegészítő tabletták szedésével az esetek egy része megelőzhető. Kevésbé köztudott, hogy a dohányzás komoly rizikótényező, még sincs a hazai cigarettás dobozokon – mint egyes nyugati országokban – a vakságra figyelmeztető felirat. A súlyosabb nedves formánál egyszerű lézer-, illetve fotodinámiás kezelést végeznek. A legkorszerűbb eljárás – amellyel nem csak a romlás mértéke csökkenthető, hanem némi látásjavulás is elérhető – az érújdonképződést gátló injekciók üvegtestbe való beadása – halottuk Németh professzortól.

Gondosabb gondozás

A cukorbetegség következtében kialakuló vakság 90-95%-ban elkerülhető lenne. Erről szólva dr. **Süveges Ildikó** egyetemi tanár megjegyezte, hogy Magyarországon nincs megszervezve a veszélyeztetett korosztály diabéteszes szűrése, így gyakran a szemészeti tünetek jelentkezésekor derül ki a már régóta lappangó betegség. Az emiatt kialakuló látásromlással 500 ezer-1 millió ember küszködik, a komolyabb látáskárosodással, vaksággal élők száma 30-36 ezerre tehető. A látóhártya legkisebb

ereit károsító, több stádiumban zajló, gyakran másodlagos szövődeményként zöldhályogképződést okozó folyamatnál a szemész csak tüneti terápiát (lézerkezelést, bonyolultabb műtetet) alkalmazhat, szerencsés esetben a progressziót tudja feltartóztatni, de minden beavatkozás sikere azon múlik, hogy mennyire van karbantartva a szervezet cukorháztartása. Gyógyítási leginkább megelőzéssel lehetne – szögezte le a professzor asszony –, ehhez pedig a házi- és szakorvosoknak a jelenleginél odafigyelőbben, összehangoltabban kellene foglalkozniuk a cukorbeteg (sőt, már a túlsúlyosak) gondozásával.

Hazánkban a 14 év alattiak negyedénél fordulnak elő szemészeti eltérések, amelyek a korai felismerés hiányában súlyosabb látásérüléshez vezethetnek. Mint dr. **Sényi Katalin** egyetemi adjunktus elmondta: a Magyar Gyermekszemészek és Strabológusok Társasága – melynek elnöke – szeretné elérni, hogy a gyerekek oltási könyvébe bekerüljön szemészeti vizsgálatuk esedékes időpontja. Fontos, hogy a szülők bármilyen eltérés észlelésekor forduljanak szemorvoshoz, óvják gyermekeiket a sérülésektől és a háztartási balesetektől. Süveges professzor asszony még felhívta a figyelmet a főleg kistestű kutyákban előforduló toxocara féreg veszélyére, amely a szem belsejébe kerülve vakságot okozhat, ha időben nem veszik észre.

Interaktív fórum

A Szemklinika és a Magyar Szemorvos Társaság által szervezett világnapi program a látásrehabilitációval kapcsolatos kiállítás megnyitásával kezdődött október 11-én délután háromkor. Az estig tartó szűrővizsgálat közben zajlott a lakossági fórum, ahol mintegy 10 témában adtak praktikus tanácsokat a szakemberek, utána pedig kötetlen beszélgetésre várták az érdeklődőket. A klinika honlapján (www.szemklinika.hu) a lényeges információk feltüntetése mellett interaktív fórumot is működtetnek októberben, hogy a beérkező kérdésekre válaszolva is segítsék a minél alaposabb tájékozódást.

T.A.

Baráti Kör-meghívó

Program:

Rövid koncert: „A XX. század magyar géniusai” 125 éve született **Kodály Zoltán**
Közreműködik: **Kiss Veronika** – zongora, dr. **Erdős Gábor** – blockflöte, fuvola, hegedű

„Semmelweis amerikai szemmel”

Előadó: dr. **Constance E. Putnam Concord**, Massachusetts, USA

Időpont: **október 31.**, szerda 17 óra

Helyszín: Nagyvárad Téri Elméleti Tömb Díszpáholya (1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.)

Szeretettel várjuk Önt! Kérjük, szíveskedjék értesíteni barátait és munkatársait is! A program előtt fél órával büfével várjuk a résztvevőket.

Dr. Turóczy Gergely
a Baráti Kör titkára

Prof. emer. dr. Monos Emil
a Baráti Kör elnöke

Zelles Tivadar hetvenéves

Október 5-én ünnepelték a NET Tanács-teremben kollégái és tanítványai **Zelles Tivadar** professzor hetvenedik születésnapját. Következő lapszámunkban beszámolunk az eseményről.

Foto: Dr. Blazsek József

■ Előtérben Zelles Tivadar

Messze az alagút vége

A Szenátus május végi ülésén módosította az egyetem költségvetését, ami azóta is hatályos. E döntéssel 1117 Mft költségcsökkentést vállaltak a karok és a klinikai központ. Maguk dolgozták ki kiadáscsökkentési javaslatukat a gazdasági főigazgató által kért keretszámok alapján. A Szenátus szeptemberi ülésén a gazdasági helyzetet érintő napirendi pont keretében a többi közt elfogadta az év hátralévő részére azt az intézkedési tervcsomagot, amelynek megvalósítása biztosítja a pénzügyi helyzet további stabilitását.

Tekintve, hogy a klinikai központ pénzügyi helyzetét érintette az egészségügyi reform ágyszám- és teljesítménycsökkentése, a megszorító intézkedések a döntően OEP bevételből gazdálkodó egységeket sújtják. Helyzetértékelésre és a közeljövő várható tendenciáinak vázolására kértem dr. **Ivány Vilmos** gazdasági főigazgatót, aki azzal kezdte a beszélgetést, hogy a nehézségek ellenére az egyetem jelenleg nincs rosszabb likviditási helyzetben, mint az előző év hasonló időszakában volt. Elmondta, a szenátusi ülésen lényegi változtatás nem történt a költségvetésben, de egyes szervezeti egységeket – főként a klinikák gazdálkodását – érinti az elfogadott határozat. Alább olvashatják a főigazgató összefoglalását a szenátusi határozatról, gazdasági helyzetünk és kilátásaink értékeléséről.

Kiegészítő keretek újraosztása

A költségvetés alapelve, hogy a szervezeti egységek a nettó bevételükből gazdálkodnak, alapvetően ez fedezi működésüket, ami mellé igényelhetnek a szolidaritási alpból kiegészítő keretet. (Ez az alap az OEP bevételek 10%-ának, az OKM bevételek 3%-ának elvonásából jön létre, amelyet teljes egészében visszaosztanak.) Év elején felosztották a tervezett bevételekkel kalkuláló szolidaritási alapot, év közben azonban nem termelődött meg a tervezett bevétel a klinikáknál. Egyrészt tehát jelentősen növekedett a döntően OEP bevételből gazdálkodó egységek kiegészítő keretigénye az év elején tervezetthez képest, másrészt a szolidaritási alapon sem áll rendelkezésre a költségvetésben tervezett és már felosztott összeg. Sürgősen át kellett tehát tekinteni a bevételcsökkenés következtében előállt helyzetet, amelynek következtében elsősorban a klinikáknál nem áll rendelkezésre az az összeg, amelyet az amúgy is szűkösen tervezett költségvetésükben előirányoztak. A bevételcsökkenés más szempontból a kiadások áttekintését is indokolja, hiszen nem biztos, hogy a tervezett magasabb teljesítményhez igényelt kiegészítő keretük szükségük van az egységeknek. Mindenképpen indokoltnak tartotta a Szenátus, hogy az év elején megállapított és felosztott kiegészítő kereteket áttekintsék, és új határozatot hozzanak a felosztásáról. A testület olyan értelmű határozatot fogadott el, hogy a várhatóan negatívummal

■ Ivády Vilmos főigazgató

évet záró egységek, tehát, amelyek nem tudják betartani a költségvetésüket, azok gazdálkodásába központi beavatkozást kezdeményeznek. Ahol a bevétel is csökkent, és becsléssel megállapítható, hogy keret-túllépés várható, ott valamilyen módon központosítják a kiadásokat az egység decentralizált gazdálkodási jogkörét. Gazdálkodásuk önállósága nem szűnik meg, de a megrendeléseket, kifizetéseket ellenjegyzéshez kötik. (A gyógyszerkiadásokat a Stratégiai, Működésfejlesztési és Igazgatásszervezési Főigazgatóság, bérjellegű kiadásokat a Humán erőforrás-Gazdálkodási Igazgatóság, dologi kiadásokat pedig a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság vezetője vagy a vezető megbízottja fogja ellenjegyezni.) Előreláthatólag három szervezeti egységnél kerül sor ilyen intézkedésre.

Megtakarítások becsült összege

A racionalizációs lépések az év hátralévő részében 180 millió Ft-os megtakarítást eredményeznek, de valós értékük ennél sokkal nagyobb. A kincstár időlegesen ugyan visszavonta a kincstári biztos kirendeléséről hozott

határozatát, de év végén újra vizsgálni fogja gazdálkodásunkat és a megtett pénzügyi stabilizációt szolgáló intézkedéseket – emlékeztet Ivády főigazgató. A kimutatható megtakarítás egyértelműen bizonyíthatja, hogy az egyetem képes alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, és anyagi helyzetén javítani.

A szenátusi ülésen elhangzott, hogy a bérkiadások az év első nyolc hónapjában számottevően nem voltak alacsonyabbak, mint tavaly ugyanebben az időszakban, holott jelentősen csökkent a dolgozói létszám. Ha viszont az egész évet tekintjük, prognosztizálva a költségeket, akkor az év hátralévő részében 300 millió Ft-os megtakarítás becsülhető. A dologi kiadásokban körülbelül 1,5 milliárdos megtakarítás várható az év végéig, miközben az első nyolc hónapban még alig mutatkozik kiadáscsökkenés. A szociális juttatások egyelőre megmaradnak.

Aki időt nyer, életet nyer

Kíváncsi voltam arra, hogyha az egységek teljesíteni tudják az idei költségvetést, tehát nem lépik túl a megállapított, és az ez után év végéig megállapítandó kereteiket, annak vajon milyen pénzügyi konzekvenciája lesz az egyetem likviditási helyzetére? Nyilván azt jelenti elsősorban, hogy túlélünk egy finanszírozási szempontból igen nehéz évet – kezdte a főigazgató. És jelenti azt is, hogy mindeközben nem növeljük a meglévő adósságállományunkat, ami összességében viszont azt jelenti, hogy a 2008-as gazdasági évet rosszabb anyagi helyzetben kezdjük, mint ahogyan az ideit kezdtük.

Arra a kérdésemre, hogy a több egészségbiztosítós rendszer 2009. január 1-től várható bevezetése javíthat-e a rossz finanszírozási helyzetünkön, Ivády Vilmos kedvező választ adott. Ha addig meg tudjuk őrizni kiváló orvosainkat, szakembereinket és infrastruktúránkat, akkor a magánellátókkal szemben kiemelkedően jó versenypozíciónk lesz. Sőt, ezt a helyzetet úgy is nevezhetnénk, hogy az egyetemi klinikák lehetnek az egyetlen szóba jöhető versenytársai a hamarosan alakuló és megerősödő magán egészségügyi intézményeknek. Jelenleg a piac átrendeződése zajlik, mielőtt megjelennek a magánbiztosítók, és ennek a folyamatnak az egyetemek nem nyertesei, hanem egyértelműen a vesztesei – mondja a főigazgató. De még a számunkra hátrányos körülmények között is nálunk összpontosul a legmagasabb szintű ellátást nyújtani képes szakmai tudás és eszközállomány. Ha jól értettem, akkor a 2008-as év túlélése nehezebb lesz, mint az idei, viszont utána már látni fogjuk az alagút végét? A főigazgató igenlőleg bólogat és a Semmelweis Egészségügyi Kft.-t említi, ami a remények szerint megtartó erő lehet a kiváló szakemberek számára a mostani nehéz időkben. Tevékenységét január elsejétől kezdi a gyógyítás teljes spektrumában, de már szeptember közepétől elindult néhány térítés ellenében igénybe vehető ellátás, egyelőre elsősorban a gyermekgyógyászati szűrések terén.

Az egyetem az egészségügyi kormányzattól részbeni kompenzációként mintegy két

Folytatás a 8. oldalon

Megszorító intézkedések hatásai a bérgazdálkodásra

A 2007 évi finanszírozás csökkenéséből adódóan a gyógyszer, a dologi és a bérkiadásokat is csökkenteni kellett. A bérkiadások csökkentésére hozott intézkedések kapcsán jelentős létszámleépítést hajtottak végre az egyetem szervezeti egységei.

Az intézkedések eredményeként az egyetemen a munkajogi létszám (foglalkoztatottak száma) szeptemberig 684, az év végéig további 140 és 2008 első fél-évében még 65 fővel fog csökkenni. A létszámcsökkenés mértéke év végére eléri a 10%-ot. Ez számszerűen azt jelenti, hogy létszámunk az év végéig várhatóan több mint 800 fővel csökken.

A létszámcsökkenésnek csak egy része felmentés. A felmentettek száma 305 fő, ebből aktív dolgozó 140, nyugdíjas 165 fő. A prémium évek lehetőségét összesen 3 fő vette igénybe. Előfordult, hogy az egyetemen belül munkaerő-átcsoportosítást hajtottunk végre, de ez nem volt jellemző, hiszen a munkáltatók igyekeztek csökkenteni a foglalkoztatást.

A költségcsökkentéssel kapcsolatos intézkedések közé tartozik, hogy a határozott idejű szerződések jelentős része nem került meg-

hosszabbításra, és a kilépett közalkalmazottak helyét csak rendkívül indokolt esetben töltötték be. A felmentések minden munkaköri csoportot érintettek, de a legtöbb felmentésre a fizikai állományban a kisegítők körében került sor.

A felmentésekre a törvényi előírásoknak megfelelően került sor. Ez azt jelenti, hogy az érintettek minden esetben megkapták a részükre közalkalmazotti jogviszonyuk alapján járó felmentési időt és végkielégítést. A felmentési időn belül a munkavégzés alóli mentesítés időtartama a törvényi előírásnál magasabb mértékben került megállapításra. Gyakorlatilag a felmentettek kétharmada a számára megállapított felmentési idő teljes időtartamára mentesült a munkavégzés alól. A többiek a felmentési idő egy részében munkavégzésre kötelezettek voltak, de közülük is

csak néhányan dolgozták, vagy dolgozzák le a felmentési idő felét.

A végkielégítésre és a munkavégzés alóli mentesítés időtartamára átlagkereset illeti meg a közalkalmazottat. Az elszámolás minden esetben így történt. A 2007. január 1-től hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a felmentési idő alatti járandóságukat az érintett közalkalmazottak részére havonta folyósítják, a végkielégítés kifizetésére a felmentési idő végén kerül sor. A ki nem vett szabadságok elszámolására szabadságmegváltás címén a felmentési idő kezdetekor, illetve a felmentési időre járó szabadságmegváltásra a jogviszony megszűnésekor kerül sor.

A nyugdíjas dolgozókat végkielégítés nem illette meg, de a felmentési idő és az arra járó juttatás a nyugdíjasnak minősülő közalkalmazottnak is jár.

A felmentések kapcsán átlagosan 6 havi felmentéssel és 4 havi végkielégítéssel számolhatunk, a végkielégítés mértéke alacsonynak tűnhet, de ez azért van, mert a nyugdíjas dolgozókat nem illette meg a végkielégítés. Amennyiben csak az aktív dolgozók végkielégítését nézzük, úgy átlagosan 6 hónappal számolhatunk.

A felmentések várható költsége 2007 év vonatkozásában közel 300 millió forint. A felmentetteknek kifizetett felmentés és végkielégítés együttes összegére költségvetési támogatást veszünk igénybe. Az igényelt támogatás felhasználását a Költségvetési Ellenőrzési Hivatal utólag ellenőrzi.

Berényi Zsuzsa

Messze az alagút vége

Folytatás a 7. oldalról

milliárd Ft-ot kapott, amit jövőre beépítenek a finanszírozási rendszerbe. Jó volna, ha a nyáron mutakozó kedvezőbb finansziális helyzetet meg tudnánk őrizni az év végéig. Ehhez viszont szükséges, hogy a beteg-beáramlást ésszerű keretek között tudjuk tartani, vagyis szabályozzuk – szögezi le Ivády Vilmos.

Vajon gondolkodnak-e az egyetem vezetői egészségbiztosító alapításán – kérdeztem. Nincs kizárva, az egyetem vezetői nem tartják elképzelhetetlennek, bár az nyilvánvaló, hogy a saját alapítás tökehiány miatt kizárt. Mindenképpen be kellene vonni tökeerős partnereket, hiszen milliárdos alaptőkét igényel az elindulás, legalább 50-60 ezer biztosított kell a kockázatközösséghez, hogy fenntartható legyen veszteség nélkül.

Szóba kerül a jövő évi költségvetés is, amelynek tervezése – legalábbis az alapelvek tisztázása szintjén már elindult. A nagy kérdés az, hogy vajon a szervezeti egységek gazdálkodási keretét az egység bevétele képezze-e? Ez azt jelenti, hogy bár nem szűnne meg teljesen a szolidaritási alap, de jelentősen csökkennének a kiegészítő keretből kapott források, tehát a lehető legnagyobb mértékben közelítené a szervezeti egység kiadása a bevételeihez.

Tolnai Kata

Sugárbiológia, sugáregészségügy és a sugárvédelem oktatása

A fenti témában tartottak közös tudományos ülést október 2-án a Magyar Tudományos Akadémián az MTA Fizikai tudományok osztálya Sugárvédelmi, Környezetfizikai és Reaktorfizikai Szakbizottsága, valamint a Semmelweis Egyetem illetékes szakintézményei.

Az ülésen elnöklő **Rontó Györgyi** professor emeritus bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a téma a múltban gyökerezik, mivel egyetemünk akkori Orvosi Fizikai Intézetében fél évszázada hozták létre, **Tarján Imre** professzor irányításával, az első orvosi célú izotóplaboratóriumot Budapesten. A jelen sajnálatos aktualitását pedig a hallgatók egyre romló előképzettsége és egyre csökkenő motiváltsága adja. **Fidy Judit** professor, a Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet igazgatója előadásában általános célként a szemlélet alakítását határozta meg. Elmondta, hogy az orvosi fizika és statisztika tárgy előadásainak 27-30, gyakorlatainak 30 százaléka kapcsolatos a sugárbiológiával, a sugárvédelemmel. Szemelvényeket mutatott be az oktatott tananyagból. A jelenlevők betekintheztek a használatos tankönyvbe és gyakorlati jegyzetbe.

Sáfrány Géza (OSSKI) felkért hozzászólóként azt hangsúlyozta, hogy a sugárterápia oktatása hiányzik, vagy nagyon kevés. Ugyancsak kevés tér jut a sugárhatás sejtszintű ismertetésére.

Tarján Zsolt docens (Radiológiai és Onkoterápiás Klinika) előadásában kiemelte, hogy az 1970-es évek óta a radiológia óra-

száma változatlan, holott azóta a számos új képalkotó diagnosztikai eljárás bevezetésével az ismertetendő anyag jelentősen nőtt. Emiatt nagyon kevés idő jut a sugárvédelmi témákra. Jobb a helyzet a radiológus szakorvosképzésben, a rezidenseknek a szakvizsgához kötelező a sugárvédelmi képzés. **Pellet Sándor** (OTH) hozzászólásában kiemelte, hogy az EU tagországok közül hazánkban az elsők között kezdődött meg a szakemberek szervezett sugárvédelmi képzése. Az unióban most a képzés egységesítésén dolgoznak. **Dobó Nagy Csaba** docens (FOK Önálló Radiológiai Részleg) a FOK-n 2005-ben bevezetett sugárvédelmi ismeretek című kötelező tárgyat ismertette, ami bővített sugárvédelmi tanfolyamnak megfelelő bizonyítványt ad. Folyik a tárgy OTH engedélyeztetése az idegen nyelvű hallgatók számára is.

Szilvási István docens (Nukleáris Medicina Tanszéki Csoport) szükségesnek tartotta a radiológia oktatás bővítését két félévre. Ezen belül kellő időt kaphatna a nukleáris medicina és a sugárterápia is. Hangsúlyozta a sugárvédelmi ismeretek fontosságát a radiológiai, a nukleáris medicina és a sugárterápia szakorvosképzésben, s a folyamatos továbbképzésben a kötelező szintentartó tanfolyamok anyagába iktatva. **Turai István** (OSSKI) a sugárvédelmi oktatást kiválóan minősítette. Kiemelte, hogy a minőség fenntartása érdekében továbbra is mindent meg kell tenni.

Voszka István

Hozzátenni valamit az emberi élethez

Nem túl gyakran fordul elő, hogy az amerikai sebész társaság (American College of Surgeons, ACS) tagjai közé válasszon külföldit, kivált nem térségünkéből. Ez a szakmai elismerés érte nemrégiben dr. **Langer Róbert** egyetemi adjunktust, aki 2003-tól vezeti a budapesti hasnyálmirigy programot a Transzplantációs és Sebészeti Klinikán, egyetemünkön pedig munkásságával tavaly elnyerte a Jendrassik emlékérmét.

– Ötödik magyarként lettem az ACS tagja, egyetemünkről harmadikként: az I. sz. Sebészeti Klinikát vezető dr. **Kupcsulik Péter** professzor és a Sebészeti Tanszéken dolgozó dr. **Sándor József** egyetemi docens után – egészíti ki az információt dr. Langer Róbert. – A többi tag prof. dr. **Balogh Ádám** Szegedről és prof. dr. **Kiss János** az Országos Gyógyintézeti Központból.

Tehetségekre ügyelve

– Egy más jellegű újdonság is van most az életében. Fontos feladatokat vállalt a **Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Programban**.

– A tehetséggondozás ötletét dr. **Szabó Attila** egyetemi adjunktussal (I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika) vetettük fel. Az elgondolást felkarolta a tehetséges középiskolásokkal már régóta foglalkozó **Csermely Péter** professzor és oroszlánrészt vállalt a program kidolgozásában. Nagyszerű dolognak tartom, hogy **Sótonyi Péter** professzor úr, rektor emeritus, elnökként segíti a kezdeményezést.

– Azért tartotta szükségesnek, hogy jobban odafigyeljenek a tehetséges fiatalokra, mert annak idején egyetemistaként hiányát érezte ennek?

– Részben igen. Kevés tehetséges ember pályáját irányítja tudatosan mentor, ennek nincs intézményesített formája. A klinikára kerülésemet 30 hónapos munka előzte meg a Heidelbergi Egyetemen. Előbb ötöd-hatodévesként jutottam ki egyetemi ösztöndíjasként, majd a diploma elnyerése után további 20 hónapot töltöttem az ottani sebészeti klinikán, már német állami ösztöndíjjal. És csak ezt követően pályázhattam eséllyel a Transzplantációs Klinika akkori igazgatójánál, **Perner Ferenc** professzor úrnál egyetemi állásért. A tehetséggondozó programot azért is fontosnak tartom, mert termeljük a nagyvilágnak a nyelveket beszélő, kiemelkedő teljesítményeket felmutató fiatalokat, ahelyett, hogy megtartanánk őket. Jól tudom, persze, hogy itthon mások a körülmények, lehetőségek. Ám, ha valaki érzi, hogy itt foglalkoznak vele, számítanak rá, hazavárják, akkor szívesen jön haza. Így voltam ezzel én is, amikor három évig az USA-ban dolgoztam. Nem akartam ott maradni, mert tudtam, itthon feladataim lesznek. A közeljövőben utazom Heidelbergbe a Tehetséggondozó Tanács és rektor úr megbízásából, mert a német kollégák szeretnék, hogy a náluk ösztöndíjasként tartózkodó hallgatóink a diploma elnyerése után még pár évet ott dolgozhassanak. Ezek a fiatalok már medikus korukban bebizonyították, hogy okosak, szorgalmasak, hadra foghatóak, megérdemelnek még további lehetőséget arra, hogy tapasztalatot gyűjthessenek, esetleg belevágjanak a PhD tanulmányokba vagy akár

■ Langer Róbert

rezipiensképzésbe. És ami tudást ott megszereznek, aztán hazahoznák, s ez az egyetemnek nyereség lenne.

– A tehetséggondozó program, mivel három nyelven oktat egyetemünk, kiterjed a nálunk tanuló külföldiekre is. Van-e a magyar hallgatóktól eltérés a velük való törődésben?

– Ők ugyanúgy kapnak majd mentort, és azt hiszem, éppen úgy foglalkozunk majd velük, ahogy például a heidelbergiek a mieinkkel. S remélhetőleg a német vagy angol nyelven nálunk tanulók elviszik majd a jó hírünket, amikor végleg hazatérnek.

– És egy életre megmarad kötődésük, kapcsolatuk egyetemünkkel.

– Így van. Csavargásaim során akárhol ejtettem ki a számon a **Semmelweis** nevet, szakmai körökben mindig tudták, kiről van szó. Zseniális ötlet volt annak idején **Zoltán Imre** professzortól, hogy felveszük Semmelweis nevét, ami mára egy márkanévvé vált. Amerikában több olyan orvossal is találkoztam, akik azért választották éppen ezt a hivatást, mert gyerekkorukban halottak az anyák megmentőjéről, s akkora hatással volt rájuk az élete, a küzdelmei.

– Igen, tipikus magyar sors volt az övé...

– Valóban, de amit ő nem kapott meg életében, azt kamatostul megkapjuk mi, az utódjai. Legalább halála után méltón megbecsülik a világban – jóllehet neki ez már nem vigasz –, és nem veszett el a sülyesztőben. Nekünk pedig

intő példa, hogy mi se hagyjuk elkallódni a tehetségeket.

Mérlegelési dilemma

– Beszéljessünk most az Ön hivatásáról, a sebészetről meg a transzplantációról. Kívülről úgy tűnik, hogy szédedületesen fejlődik ez a szakterület is. Ugyanakkor az olló a „képesek vagyunk” és a „finanszírozni tudjuk” között egyre tágabbra nyílik. Hogyan látja ezt a klinika orvosaként? Mi a napi gyakorlat? Tudnak-e annyit operálni, amennyire képesek?

– A transzplantációt gyakran az úrhajózáshoz hasonlítják. Noha csak kevés úrhajós jut ki a világűrbe – miközben naponta milliók repülnek egyik városból a másikba –, de az úrhajózással kifejlesztett technológia előrelendítette a fejlődést. Ugyanez érvényes a mi szakmánkra is. Évente nem tudunk 500-nál több szervátültetést végezni az egész országban: ez mintegy 300 vese-, 50 máj-, 30-30 szív-, tüdő- és 10-15 hasnyálmirigy-transzplantáció összesen. Ugyanakkor csak a mi klinikánkon több mint 2 ezer általános sebészeti műtét van egyetlen esztendőben. Tehát a transzplantáció is egy húzóágazat. Egyik amerikai lapban, talán a Timesban olvastam egy felmérést arról, hogy mi volt a 20. századnak az a 10 vívmánya, amely előbbre vitte a világot. És az úrhajózás, a számítógép vagy a mobiltelefon között ott volt a transzplantáció is. Évezredek álma volt az emberiségnek, hogy például egy elveszett szervfunkciót valamivel pótolni tudjon.

– A szervátültetésnek egyértelműen csak pozitív hozadéka van?

– A határainkat pontosan ismernünk kell, mert nem mindegy, hogy úgy végezhetek csak el egy beavatkozást, hogy az csupán 10%-ban lesz sikeres, viszont 90%-ban sikertelen, vagy éppen fordítva. Nekünk mindig mérlegelnünk kell, hogy melyik az a beteg, aki jól jár ezzel.

– Mert mindig vannak veszteségek is. Több-e ezeknek a száma?

– Nem, szerencsére ez a mérleg abszolút pozitív. Ha az egy- vagy az ötéves túlélést nézzük, akkor az eredmény még mindig jobb, mint a tumorgyógyítás egyes területein. A hasnyálmirigyrákosok közül alig él néhány százalék öt évnél többet, a hasnyálmirigy-átültetettek felénél viszont még 23 év múlva is működik ez a szerv, az előrejelzések szerint. Ebből az aspektusból igen pozitív a kép, csak nagyon jól fel kell mérni: ki az, akinek ezt a beavatkozást föl lehet ajánlani, hogy a műtét sikerrel kecsegtessen. A vesedializáltaknak például csak körülbelül a 20%-ánál jöhet szóba az átültetés, főleg az életkoruk és kísérőbetegségeik miatt.

– Mi történik, ha olyan beteg kerül ide, aki határeset?

– Sajnos minden nap találkozunk a korlátainkkal, de erre jó a technikai fejlődés, hogy ma már olyanokat is meg tudunk operálni, akiket 20 évvel ezelőtt még nem vállalhattunk.

Csapdákkal körülvéve

– Technikailag különbözik-e a transzplantációs műtét az általános sebészeti operációtól?

– Kívülről nézve nem, mindkettő ugyanúgy sebészeti beavatkozás, csak más alapfeltételekkel. A sebész szempontjából viszont lényeges különbség, hogy egy általános sebészeti műtét után 90%-ban tudja az ember, hogy milyenek a beteg kilátásai – ezért aztán nyugodtabban áll a megoperált és a hozzátartozók elé –, míg a

Informatio medicata 2007

Negyedszer gyűlte össze egyetemünk Központi Könyvtárának szervezésében az orvosok, gyógyszerészek, orvosi könyvtárosok, s egyéb érdeklődők, hogy tájékozódjanak a legújabb kutatási eredményekről, tervekről, a naprakész egészségügyi adatbázisokról, s azok használatáról. Az Informatio Medicata, „A gyógyító információ” konferencia szervezésébe – a jelentkező igényt követve – idén bevonták a Szent István Egyetem Állatorvos Tudományi Kara Központi Könyvtárának munkatársait is. Ennek jegyében a rendezvény **központi témája a „táplálkozás, anyagcsere, élelmiszerbiztonság” volt.** A szeptember 25-26-án a NET-ben tartott, tíz kreditpontot érő konferenciát ezúttal dr. **Somogyi Anikó** megnyitó szavainak összefoglalásával és dr. **Suba Zsuzsanna** előadásával idézzük.

A rendezvényről fotókat a következő webhelyen láthatnak:

http://www.lib.sote.hu/index.php?option=com_zoom&Itemid=40&catid=35&lang=hu

–ő.a.–

Konferenciaindító gondolatok

Orvosnak, gyógyítónak lenni olyan életcél, amelyet már kora fiatalságunkban érdemes felfedezni önmagunk számára, és amelyet érdemes megvalósítani. A betegség sikeres gyógyítása nemcsak a beteg, de az orvos számára is folyamatos örömeztést jelent, az önzetlen segítségnyújtás, a hasznosság öröme.

A XXI. század már nem a csodavárás százada. A szakmai hitelességet a tényeken alapuló orvosi tevékenység nyújtja, melyek igazságtartalmát megerősítik a szakemberek találkozói. Könyvek, szakfolyóiratok, a XX. század csodája – az internet – szórják szét az információkat. A mi feladatunk, hogy úgy a betegeknek, mind egymásnak átadjuk ismereteinket, hogy minél megfélemlőbb, biztosabban és alaposabban tudjuk megvalósítani életcélunkat: a gyógyítást.

Amikor elvégeztem az egyetemet, keserves munkával próbáltam cikkeimhez megfelelő szakirodalmat keresni. Napokat töltöttem átlát-

hatatlan könyvtárakban. Ma már mind a könyvtárak, mind az orvosok feladata megváltozott. Egy kutatóorvosnak már csak másodpercekbe telik, hogy megtalálja a legkorszerűbb tudást az internet segítségével, sőt akár amerikai, akár japán orvosokkal megvitassa kérdéseit, téziseit. A világhálóknak köszönhetően kialakult egy világot átfogó kutatói térség.

A gyakorló orvosoknak is megváltozott a továbbképzési lehetősége. Talán ők szembesülnek leginkább azzal, hogy az internet kontrollt és gátat is jelent. A betegek is előszeretettel állítanak fel diagnózist saját betegségükről, illetve ellenőrzik kezelésüket. Fontos megemlíteni, hogy az ő megnövekedett ismeretanyagukat is kezelniük kell, mert sokszor téves információkhoz jutnak. A gyógyítás pszichológiai munka is, kötelességünk, hogy megszerezzük betegünk bizalmát és betegségéről, kezelési lehetőségeiről felvilágosítsuk. A gyógyítás része, hogy javasoljunk neki olyan reális, közérthető információt nyújtó helyeket – fontos, hogy legyenek ilyenek –, ahol megfelelő ismeretekhez juthat betegségeiről.

Tévedés lenne azt állítani, hogy az orvosok kevesebb feladat hárul az internet korában, mert más típusú feladatokat is fel kell vállalni, mint régebben. A beteg nem alárendelt, hanem mellérendelt szereplő az orvos-beteg viszonyban, információja sokszor nem kevesebb, mint a szakemberé, csak megtűzdelte téves állításokkal, melyek valóságtartalmát ő nem tudja. Máshogy kell a beteggel foglalkozni, máshogy kell kutatást végezni azóta, hogy mindenki számára elérhető az információk tömege.

Az előzőekben annyi szó esett az internetről, hogy még azt hihetnénk, a mai világban szak-könyvtárakra nincs is szükség. Azonban mindannyian tudjuk, hogy a könyvtárak ma is a tudás házáat jelentik, ahol összegyűjtve megtaláljuk a kutatáshoz nélkülözhetetlen kiadványokat. A szak-könyvtárak is gazdagabbá váltak az internet segítségével, azonban megőrizték azt a hangulatot, miliőt, amely a közös tanulást elősegíti. A hallgatók itt a kutatókkal együtt tanulhatnak, együtt vizsgálódhatnak. A könyvtárak mindig is a közös tanulás színterei maradtak. A modern könyvtárak, mint ahogy az Egyetemi Könyvtár is, felismerték, hogy a hagyományokat ötvözni kell

a modern tudással. Az interneten fellelhető tudás soha nem helyettesíti azt az élményt, amelyet a könyvek fizikai érintése, tanulmányozása ad. A modern könyvtárban mindkét lehetőség adott, a kutatók ezért járnak ide, a diákok nem véletlenül tanulnak itt, hiszen tudják, hogy ebben a különleges környezetben iránymutatást is kapnak. A kutatásokhoz hozzájárulnak a magas szaktudású könyvtárosok, nélkülük az interneten fellelhető ismeretek sok esetben nem, vagy csak igen időigényesen lennének elérhetőek. Ők azok, akik veszik a fáradságot – sokszor nagyobb lelkesedéssel, mint mi, klinikusok-kutatók –, hogy tanulmányozzák a legújabb szakirodalmat és segítsék a könyvtárazó munkáját.

Nagy örömmre szolgál, hogy az Informatio Medicata rendezvényt megnyithatom.

Somogyi Anikó

Oralis carcinoma: morbus Hungaricus a XXI. században

A szájiüregi rák világviszonylatban is súlyos problémát jelent, mivel a betegek kezelése ellenére a túlélési esélyek igen rosszak. Sajnos Magyarország Európában élen jár a szájrák morbiditása és mortalitása terén egyaránt.

Régóta ismeretes, hogy a dohányzás és az alkohol vezető szerepet játszik a szájiüregi rák kialakulásában. A betegség epidemiológiájának vizsgálata során azonban számos ellentmondás merül fel. A szájrákos betegek között a férfiak morbiditása többszöröse a nőkének (6:1-4:1), ugyanakkor a tumormentes kontroll populációban sokkal csekélyebb a különbség a két nem között mind a dohányzás, mind az alkoholizálás terén (15-16%). Feltűnő továbbá, hogy a mediterrán országokban (pl. Görögország) a férfiak igen erős dohányosok, ennek ellenére igen alacsony a szájiüregi rák aránya az európai országok viszonylatában.

A fejlett nyugati országokban a dohányzás és alkoholizálás sikeres visszaszorítása eredményként csökkent a szájiüregi rák morbiditása, ennek ellenére növekedett a nem-dohányzó, nem-alkoholizáló szájrákosok aránya, különösen a nők körében. Mindezen ellentmondások arra utalnak, hogy a két káros szenvedélyen kívül más tényezők (metabolikus és hormonális változások) is szerepet játszanak az orális carcinoma kialakulásában.

A táplálkozási tényezők szerepe ismeretes nem csak a szájiüregi rák, hanem az egyéb lokalizációjú malignus daganatok kialakulásában is. Igen hátrányos a telített zsírsavakban gazdag étel (disznazsír, szalonna), a bőséges szénhidrát fogyasztás, a magas glycaemiás indexű édesség, a füstölt húsművek, és az égett, kozmás ételek fogyasztása. Előnyös viszont az ún. mediterrán étrend, melyben dominálnak a nyers, rostos zöldségek, gyümölcsök és telítetlen zsírsavak (olívaolaj). Hasonlóképpen szájrák-megelőző tényezőnek tartják a mérsékelt (<20 g/die) alkoholfogyasztást, elsősorban a vörösbor előnyös hatásait hangsúlyozzák. Újabbban egyre több adat bizonyítja, hogy a táplálékok nem csak lokális hatásokkal, hanem általános metabolikus tényezőként is befolyásolják az egészséget, így a daganatok elleni védekezést is.

Az említett mediterrán étrend és a mérsékelt alkoholfogyasztás, az irodalmi adatok szerint, javítja az insulin-érzékenységet, javítja a vér-lipidszinteket, antioxidáns hatású és ez által antiatherogén és anticarcinogén hatású.

Suba Zsuzsanna

Hozzátenni valamit az emberi élethez

Folytatás a 9. oldalról

transzplantációnál az eredmény megjósolhatóan. Lehet, hogy teljesen simán ment a szervátültetés, aztán két hét múlva mégis kilökődik a szerv vagy jön egy vírusfertőzés stb. Hiába volt sikeres a beavatkozás, az orvosban ott motoszkál: ha nem műtöttem volna meg, akkor a beteg még mindig élne. Ám az is előfordulhat, hogy a szervezet rossz állapota miatt kétséges a szervátültetés, aztán két hét múlva fűtyülve megy haza a recipiens. A transzplantációnál nagyon sok csapda van, ráadásul ez egy interdiszciplináris terület. Nekünk kicsit mindenhez értenünk kellene, az immunológiától kezdve a nőgyógyászatig át a pszichiátriáig. Mert bármi baja lesz később a

betegnek, először hozzánk jön, vagy bennünket kérdeznek meg az őt kezelő kollégák, hiszen nem mindegy, hogy milyen ellátást, gyógyszerrel adnak neki baleset vagy akárcsak egy banális nátha esetén. Transzplantációs osztályon dolgozni nap mint nap kihívást jelent, semmiképpen sem rutinmunka. Nemcsak a műtőben kell helytállnunk, igen fontos az előkészítés, a kiválasztás és az utóértékelés, hogy például 20 év után is működjön az a szerv. Ilyen szempontból ez egy borzasztóan izgalmas munka.

– **Ezért választotta ezt a szakmát?**

– Valószínűleg igen. Mindig sebész akartam lenni, az nem volt kérdés. Csak az derült ki számomra később, hogy a szervátültetésnek olyan varázsa van, ami magával ragadja az embert. Mi nem elveszünk, csonkolunk – mint például az onkológiai beavatkozásoknál –, hanem pluszt adunk. Hozzáteszünk valamit az emberi élethez.

Tolnai Kata – Tóth Andrea

Hírek, események – röviden

Köszönet felajánlásokért

A Mihálikovics Alapítvány (adószám: 19815747-2-41) ezúton köszöni a 2006. évben részére tett 1%-os adó felajánlásokat. A befolyt összeget az alapítványban megjelölt pályázat orvostanhallgató nyerteseinek jutalmazására használta fel.

Dr. Donáth Tibor
a kuratórium elnöke

Elsőévesek köszöntése

Hangulatos gólyaavatót rendeztek az első évfolyamos kollégistáknak szeptember 15-én este 7 órakor a Balassa János Kollégiumban. Mint **Gyebnár Jánostól**, a kollégiumi Diákönkormányzat elnökétől megtudtuk: immáron hatodik éve tartják ezt az eseményt. A tréfás vetélkedők között idén volt almagörgető verseny, amelyet úgy oldottak meg, hogy egymás mellé álltak a diákok és az álluk segítségével gördítették az almát. Nagy ügyességet igényelt ez a mutatvány a három csapat tagjaitól. Szellemi vetélkedőt is tartottak, mellékneveket gyűjtöttek, amelyeket behelyettesítettek egy ismert novellába. Ezen is sokat derültek. Zene is akadt. Popsztárokat utánoztak: a fiúk beöltöztek **Szandi** ruhába, a lányok pedig **Elvis Presley** öltözkét öltözték magukra és táncolva tárogattak. Az aláfestő zene playbackról szólt. Gyebnár János szerint a gólyák feloldódtak, a gólyaavató évről-évre segíti a közösség együvé tartozását.

Tudományos ülés

A Szentágotthai János Tudásközpont és a Magyar Tudományos Akadémia szeptember 24-én tartotta a tudásközpont MR Kutató Központjának nemzetközi tudományos ülését. A rendezvényt **Tulassay Tivadar**, a tudásközpont igazgatója nyitotta meg. Előadást tartott a többi közt

Irene Tracey (képünkön) (Oxford University FMRIB Centre) és **Stephen R. Jackson** (School of Psychology, University of Nottingham). Későbbi lapszámunkban beszélgetést közlünk az MR központ igazgatójával, **Rudas Gáborral**.

Magyarok Skóciában

Dr. **Bruce Durie** (Academic Director, Genealogical Studies, University of Strathclyde, Glasgow, Scotland) *Hungarians in Scotland 1851-1901 – sources in Scottish genealogical records* címmel tartott előadást október 16-án az Igazságügyi Orvostani Intézetben.

Professzorok sírjánál

Október 17-én a Baráti Kör sírkertlátogatásán járta végig az egyetem nagyjainak végső nyug-

helyét. Az eseményről későbbi lapszámunkban számolunk be.

Gólyabáli rövidhír

Estélyi ruhás hölgyekkel és ünnepi öltönyös urakkal teltek meg a NET toronyépületének alsó szintjei. Október 22-én, hétfőn este nyolc órakor kezdődött egyetemünk idei Gólyabálja. Elsőevéseinket már hat órától zártkörű programra várták a Díszterembe. Az országban – a Corvinus Egyetem után – a 2. legnagyobb felsőoktatási mulatságon másnap hajnali 5-ig (munkaszüneti nap) vigadhattak a résztvevők. A nagyszínpadon az Anima Sound System, a Pannonia Allstars Ska Orchestra és a Vodku, a többi helyszínen pedig a Blokk és a Flinstones zenekar szórakoztatta a közönséget, s még három helyiségben diszkó (retro, pop-rock-funky, salsa, elektronikus, hip-hop blokkokkal) is volt. Ezen kívül Galéria Klub, koktél-, sör- és salátabár, borozó, teaház, Xbox konzolok és Air soft céllövölde gondoskodott a jó hangulatról. **Kollár Dániel** rendezvényszervezőtől (IÖCS Egyesület) azt is megtudtuk, hogy a játékonysági tombolat az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika megsegítésére tartották, és elsőként a hazai gólyabálok történetében füstmentes vigalmat akartak. További érdekesség még, hogy a rendezvénynek filmfesztivális keretet adtak. Hogy ez mit takar, arról informálódni lehet a www.golyabal.sote.hu-n vagy megtekinthető a lapunkban később megjele-
nő beszámolómból. A bál belépő hallgatóinknak 1800, külsősöknek 2300, a helyszínen pedig 3000 Ft volt.

Iránytű-műhely

Lélek-Öröm-Játék fiataloknak és idősebbeknek a SOTE Szakszervezet és az Iránytű Ifjúsági és Információs Tanácsadó Iroda szervezésében a Vízöntő Pinceklubban péntekenként 18-20 óra között. Zene, drámajáték, vers, mozgás, kézműves alkotás, gyógyító beszélgetés és önismereti játékok **Tószoki Anikó** előadóművész és **Fodor Ildikó** pszichológus segítségével.

- Nem érzed jól magad a bőrödben?
- Problémáid vannak magaddal?
- Kiveszett belőled az örülni tudás?
- Nem az történik az életvedben, amit szeretnél?
- Nem tudod elfogadni betegségedet, testi problémáidat?
- Nehéz kifejezni és nincs kinek?
- Szeretnél bátrabb és tudatosabb lenni?

Jelentkezés: a Vízöntő Pinceklub telefonszámán – 350-6125, 12-20 óra között. Személyes beszélgetés a vezetőikkel: október 27-én. Kezdés: **november 9-én**. Részvétel: 3000 Ft/6 alkalom.

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Jubileumi ülés

Az Ér és Szívsebészeti Klinika Homografit Érbankjának tízéves fennállása alkalmából jubileumi ülést rendeztek szeptember 27-én. Az

eseményről későbbi lapszámunkban beszámolót olvashatnak.

Nemzetközi szűrőnap

Nemzetközi Prostatá Napot tartottak szeptember 15-én a Városligetben, a Magyar Urológus Társaság szervezésében. Az érdeklődő férfiaknál ingyenes prostataszűrést végeztek, melyen az Urológiai Klinika számos munkatársa vett részt.

Urológus tanfolyam

Az Urológiai Klinika szervezésében szakorvosok számára akkreditált továbbképző tanfolyamot tartottak szeptember 19-21-ig „Az urológia aktuális kérdései 2007-ben” címmel. A továbbképzés – mely a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-nyak Sebészeti Klinika tantermében zajlott – az urológia valamennyi témakörét magába foglalta. A két egyetemi vendégelőadó, prof. **Kerpel-Fronius Sándor** és dr. **Tarján Zsolt** mellett a többi előadást az Urológiai Klinika szakorvosai tartották. A tanfolyamon 80 urológus volt ott, a részvételért és a tesztvizsga teljesítéséért 50 kreditpont járt.

Előadás Berlinben

Szeptember 26-30. között a Német Urológiai Társaság (DGU) 59. kongresszusát tartotta Berlinben, amelyen hazánkat az Urológiai Klinika igazgatója, dr. **Romics Imre** egyetemi tanár képviselte. A professzor úr német nyelven tartott előadást „Az első DGU konferencia a magyar sajtóban” címmel.

Belgyógyász kurzus

A Honvéd-, Katasztrófa-orvostani és Oxyológiai Tanszék szeptember 27-én kezdte továbbképző tanfolyamát belgyógyászok számára, amely hetente egyórás előadást jelent, egészen december 13-ig folyamatosan. Az előadások helyszíne az MH Központi Honvédkórház előadóterme. A tanfolyam témái között szerepel a pitvarfibrillatio és annak megelőzése, az anticoaguláns kezelés megválasztása, gyógyszeradagolás, interakció, a daganatok epidemiológiája, annak diagnosztikus problémái, a rectalis tumorok sugárkezelési lehetőségei, a colorectalis tumorok speciális dietetikai vonatkozásai. Az akkreditált továbbképzés szabadon választható, 8 kreditpontot lehet szerezni.

Genomikai rendezvények

Az egyetemi Genomikai Hálózat 7. évfolyamának 7. előadását **Maródi László** tartotta október 10-én A fertőző betegségektől az immundeficiencia génekig címmel. A következő alkalommal, november 7-én, **Nagy Györgyöt** (Polysystemas autoimmun betegségek genomikája) hallhatják délután háromtól a NET tanácstermében jelenlévők. **Falus András** professzor és az ÁOK Tudományos Bizottsága szeretettel vár minden érdeklődőt – hallgatókat, elméleti és klinikai oktatókat – az év utolsó rendezvényére (december 12-én) is amikor a téma a „Glukuronidtranszporter keresése genomikai eszközökkel” lesz **Csala Miklós** előadásában.

A hírek folytatása a 12. oldalon

Hírek, események – röviden

Folytatás a 11. oldalról

Családorvosi továbbképzés

A Családorvosi Tanszék és az Oktató Családorvosok Magyarországi Kollégiuma soron következő továbbképzését október 13-án a II. számú Szülészeti Klinika tantermében, reggel fél 9-kor tartották. A kötelezően választható tanfolyam a háziorvosok mellett belgyógyászok számára is akkreditált. Az előadások a légúti infekciók, az inszomnia, a neuropátiás fájdalom, a diabeteses láb, az akut miokardiális infarktus és az asztma kezelési koncepciói témaköröket ölelték fel. Az ingyenes tanfolyam 20 kreditpontot ért és tesztvizsgával zárult.

Kardiológia Napja

Ezzel a címmel szerveztek elsősorban negyedéves medikus hallgatók számára szakmai rendezvényt október 18-án a Kardiológiai Központ előadótermében. Előadásokat hallgattak, élőben közvetített műtéti beavatkozásokat láthattak, illetve gyakorlatokon vehettek részt a hallgatók. A szervezők lehetőséget biztosítottak az egyik legmodernebb technika, a PET-CT/CT-coronarographia megtekintésére és kipróbálására is. A rendezvényről későbbi lapszámunkban részletesen olvashatnak,

Mechanikai hatások

Az egyetem Munka- és Környezet-egészségtani Tanszéke október 26-án a foglalkozás-orsvostan/üzemorvostan szakorvosoknak továbbképzést szervez a FJOKK IX. kerület Nagyvárad tér 2. szám alatti Fodor teremben. Az előadások között a mechanikai hatások a mozgató rendszeren - biomechanika, a manuális medicina klinikai alapjai és viszonya a foglalkozás-egészségügyhöz, a manuális diagnosztika és a terápia jelentősége a foglalkozási rehabilitációban témakörök szerepelnek. A kreditpontos tanfolyam tesztvizsgával zárul. A szervező dr. **Morvai Veronika** tanszékvezető egyetemi tanár.

EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

Osztrák vendégek

Budapestre látogatott az osztrák Mistelbacher Ápoló Iskola 34 diákja és 2 oktatója szeptember 24-26. között, és az ETK szervezésében számos szakmai programon vett részt. A vendégek jártak a Szent Imre Kórházban és a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézetben, majd pedig a karon dr. **Balázs Péter**, a Népegészségtani Intézet vezetője tartott nekik másfél órás előadást a magyar egészségügy helyzetéről, illetve a kari ápolóképzéséről.

Doktori disszertáció

Az ETK Családgonddozási Módszertani Tanszékének adjunktusa, **Soós Kálmán Zsuzsanna** szeptember 27-én sikeresen védte meg disszer-

tációját a kar Szél Éva Termében. PhD fokozatához kollégái szeretettel gratuláltak.

Bemutakozó látogatás

Az ETK-ra látogatott szeptember 28-án **Theodore Wolfendale**, az amerikai NEVCO (National Educational Video Inc.) elnöke, akivel **Pop Marcel** és **Ulakcsai Gábor** folytatott megbeszéléseket. Az egyesült államokbeli cég oktatási anyagok gyártásával és forgalmazásával foglalkozik; az egyetem és főiskolák ország-szerte felhasználják videó-anyagaikat az ápolók továbbképzésében. A szakember bemutatkozó látogatásának célja az volt, hogy megismeresse az ETK-t, illetve ezen keresztül a magyar szakembereket a videoalapú, amerikai oktatási anyagokkal.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI KAR

Anyanyelvi lektorváltás

A Sportszaknyelvi Lektorátuson korábban munkatársként dolgozó **Sam Poole** anyanyelvi lektor elhagyta a TF kötelékeit. Most Koreában dolgozik. Új lektoruk szeptember 1-jétől **Mike Leszkai**. Feladatai hasonlóak lesznek a korábbi lektoréhoz: órák tartása a hallgatóknak, és anyanyelvi szintű segítségnyújtás a kollégáknak. (Telefon: 4879200/1145)

Házi PhD-vita

Fajcsák Zsuzsanna PhD hallgató házi vitájára szeptember 20-án reggel 9 órakor került sor a TF Tanácstermében. Témájának címe: Az alacsony glykémias érend és életmód változás hatása a gyerekkori túlsúly és elhízás kezelésére. Témavezetője dr. **Martos Éva** volt.

Nemzeti Sportstratégia

Még egy negyedév sem telt el azóta, hogy az Országgyűlés ötpárti konszenzussal elfogadta a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia programját. Az eltelt 85 nap történéseit mutatta be és értékelte az az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által szeptember 26-án szervezett tájékoztató, amelyet **Bajnai Gordon** önkormányzati és területfejlesztési miniszter, **Elbert Gábor** sport szakállamtitkár tartott az Európa hajón. A prezentáción megjelentek a parlamenti pártok és az egyes tárcák képviselői, valamint a Nemzeti Sportstratégia szakmai partnerei. Az eseményen az egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karát dr. **Tihanyi József** tanszékvezető egyetemi tanár, dékán, és dr. **Hamar Pál** tanszékvezető egyetemi docens, a kar tanulmányi és sportszakmai dékánhelyettese képviselte.

PhD-tanévnyitó

PhD hallgatóknak és témavezetőknek tartott tanévnyitót a TF Doktori Iskolája szeptember 27-én 10 órakor a főépület I. emeleti tanács-teremben. Az ünnepi megnyitót dr. **Tihanyi József**, a kar dékánja, a TF Doktori Iskolájának vezetője mondta.

Konferencia és sporttalálkozó

Október 5-7. között rendezte meg soron következő ülését a Testnevelési és Sporttudományi Szakmai Kollégium a Bartók Béla úti Griff Junior Hotelben. Az elnöki megnyitót prof. dr. **Tihanyi József**, a TF dékánja tartotta. Beszámoltak a sporttudományi alapszakok első évének tapasztalatairól, a szakmai táborokról, ezen belül a terepgyakorlatokról és azok finanszírozásáról. Szóba került a mesterképzések létesítése és indítása (dr. **Hamar Pál** TF), továbbá az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumon belül működő Sport Szakállamtitkárság és a sportszakemberek képzéséről, az együttműködés tapasztalatairól és további lehetőségeiről. A megbeszélés után volt a Sportszakos Hallgatók Sporttalálkozója, a testkulturális képzőintézmények hallgatói részére, az ELTE és a TF sportlétesítményeiben és rendezésében.

Edzői szaktanfolyam

Újdonságnak számít a labdarúgó edzői szaktanfolyam, amelyet októberben indított a TF UEFA licenccel rendelkező labdarúgó szakemberek részére. A képzés a következő tanév januárjában fejeződik be.

Szakmai nap

A TF Továbbképző Intézet (TFTI) és a fitness.hu közös szervezésében október 13-án rendezték meg a Canderel YOGA & WELLNESS DAY jóga és wellness találkozót. Az iránymutató szakmai napon a jóga, a Pilates, valamint az egyéb wellness mozgásformákat mutatták be. Ezek a mozgástrendek Európa számos országában hódítanak, és immár egyre nagyobb teret nyernek hazánkban is. Az első és egyben legnagyobb ilyen irányú hazai rendezvényen a résztvevők egy egész napon keresztül hazánk legjobb oktatóinak óráin jelenhettek meg. Az eseményen többek között felléptek a legnagyobb hazai jógaközpontok vezetői, a Pilates irányzatok vezető képviselői, a fitness-aerobik világából már jól ismert előadók soha nem látott programokkal, valamint a csaknem 40 éves jogatapasztalattal rendelkező **Kevin Gardiner** (USA), a New York-i lyengar Jóga Intézet alapító tagja.

Házi TDK-felhívás

Noha még korainak tűnik az időpont, a TF faliújságain már hónapokkal az esemény előtt megjelent a hír, hogy a kar házi TDK-s szellemi erőmérőjét 2008. február 21-én tartják. A versenyre való jelentkezés határideje az idén december 14-e lesz. A leendő versenyzők a katalin@mail.hupe.hu e-mailcímmre juttathatják el jelentkezési szándékukat a témamegjelöléssel együtt.

Továbbképzési nagyüzem

A TF Továbbképző Intézetének ősszel induló szaktanfolyamaira még lehet jelentkezni. Ezek között több érdekesség is szerepel. Sportoktató szaktanfolyam indul több sportágban. A rekreáció szakágon belül például hastánc fakultációt is szerveznek. De lesz intenzív sportszervező, illetve menedzser szaktanfolyam, valamint csecsemőszáz-oktatás – továbbképzés kerekében.

Egy kínai diáklány tapasztalatai

Egyre több kínai fiatal tanul az Egészségtudományi Karon. Közülük az egyik diáklányt, **Bao Wen Qinget** nálunk szerzett benyomásairól faggatta – anyanyelvén – **Guttmann Gábor**.

Mikor az ETK halljában megszólítom, a mandarin kínai nyelvjárást hallván meglepődik Bao Wen Qing, mégis automatikusan angolul válaszol. Mikor ajánlom, hogy beszéljünk az anyanyelvén, mosolyogva szabadkozik, hogy ő még csak pár szót tud magyarul.

– **Honnan érkezettél hozzánk?**

– Pekingből jöttem, de egy Sanghaj melletti városból származom. Tavaly szeptembertől vagyok itt.

– **Miért választottad éppen Magyarországot, hiszen nagyon távoli ország számotokra? Nem csak földrajzilag, hanem minden szempontból. Mi motivált, hogy éppen hozzánk gyere?**

– Nővérem szeretné tanulni, és úgy hallottam, Magyarországon nagyon jó az oktatás – válaszol rövid gondolkodás után.

– **Kitől hallottál erről?**

– Egy barátom mondta, aki már élt itt. Az ő tanácsára választottam Magyarországot.

– **Találtál már itt barátokat?**

– Sok kínai barátom van, de barátkozom magyarokkal is.

– **Hogy boldogulsz a nyelvünkkel? Az oktatás angolul folyik ugyan, de a gyakorlatokon szükség lehet a magyar nyelvtudásra is.**

– Nos, az idén már elkezdtem tanulni, de a nyelvtan bizony nagyon nehéz. A nem kínai barátaimmal főként angolul beszélgetünk, de szeretnék németül is tanulni.

– **Volt-e valamilyen konfliktusod vagy hátrányod abból, hogy kínai vagy?**

– Nekem nem volt ilyen tapasztalatom, de a barátnőmnek egyszer igen. Szerintem a magyarok nagy része elfogadja az idegeneket, de elvéve azért lehet találkozni olyanokkal, akik kevésbé örülnek nekünk. Sőt, nem csak a kínaiaknak, hanem általában a külföldieknek sem.

– **Hogy ízlenek a magyar ételek?**

– Már megszoktam őket, nincs gondom velük. Ha magam készítek kínai ételt, akkor bizonyos hozzávalókat nehéz beszerezni. Kedvenc magyar ételém egyébként a gulyás – mondja mosolyogva.

– **Mit csinálsz a szabad idődben?**

– Sportolok: kézilabdázom, kosarazok.

– **A nyári szünetet hol töltöd, ha nem mégis haza?**

– Nagyon szeretem a Balatont és Egert. Gyönyörű város, de nem a bor miatt tetszik, mert alkoholt nem iszom – mosolyodik el újra.

– **Mi a terved a diplomázás után?**

– Szeretnék munkát vállalni, és természetesen tovább tanulni. Jó lenne a keleti orvoslást is elsajátítani. Ám ha úgy alakul, szívesen dolgoznék nővérként itt is.

– **Mit mondanál Magyarországról az otthoni barátaidnak, ha ide akarnának jönni tanulni?**

– Azt, hogy az itteni emberek másként gondolkodnak, mint a kínaiak, és ezt meg kell szokni, ha itt szeretnének hosszabb ideig élni. Egyébként pedig ajánlanám nekik, hogy jöjjenek ide tanulni, főleg egészségügyi szakon.

Könyvajánló

Monos Emil:

A motiváció, az érzelem és a magatartás pszichofiziológiai alapjai

Semmelweis Kiadó, Budapest, 2007.

(Második, átdolgozott kiadás)

A szerző szerényen „tanönyv kiegészítő jegyzetnek” nevezi ezt a rendkívül hasznos könyvecskét, amely a magatartás élet-tani szabályozásával kapcsolatos ismeretek rövid, áttekinthető kompendiuma. A szerző a leendő orvos nézőpontját tekinti elsődlegesnek. Több helyen is, különösen a záró feje-

zetben, részletesebben utal a magatartásnak az egészség megőrzésében és fejlesztésében játszott szerepére. A jövőbe mutat, amikor szembeállítja a jelen betegségi-központú orvosi gyakorlatát egy egészség megőrzésre és fejlesztésre irányuló orvosi szemlélettel. Ennek a célnak a szolgálatába állítja munkáját, amely az idegrendszer élet-tanának legbonyolultabb, egyik leginkább humán vonatkozású területét állítja a figyelem középpontjába. Kitér olyan kérdésekre is, amelyek vita tárgyát képezik, tisztelgetve tartva az olvasó felfogását, vagy akár hitét (például a „transzcendens utáni vágy” része-e az ember motivációs rendszerének). Ide tartozik, hogy a tudattalan motivációk kérdését is érinti, természetesen a keretek adta korlátok figyelembe vételével. Az emóciók és motivációk zavarai a gyakorló pszichológus és elmegyógyász számára is mindennapos feladat, mivel úgyszólván nincs olyan mentális betegség, vagy akár mindennapos lelki zavar, amelyben idegrendszerünknek az itt tárgyalt struktúrái jelentős szerepet ne játszanának. **Monos** professzor könyvecskéje nem csak tárgyi ismereteket nyújt, hanem, rövidsége ellenére, a szó nemes értelmében szemléletet formál.

A szerző elsősorban az alapvető emóciókat tárgyalja, amelyek fiziológiai megalapozottsága egyértelmű. Ugyanakkor röviden kitér a szociális magatartásban jelentősebb szerepet játszó düh, félelem, szorongás kérdéseire is. A klinikai szempontból rendkívül jelentős fájdalom mechanizmusainak külön fejezetet szentel. Áttekintí az agy aminerg rendszereit és ezek funkcióit is. A könyvecskét jól áttekinthető ábrák és diagrammok teszik élvezetessé és könnyen áttekinthetővé.

A füzet elsősorban az orvostanhallgatók igényeit szolgálja, azonban jó szívvel ajánlható a klinikusoknak is, akik mindennapi munkájuk során kevés időt szentelhetnek az idegélettan legújabb eredményeinek tanulmányozására. Mivel – rövidsége ellenére – a könyvecske a címben lefedett terület minden lényeges területére kiterjed, szívesen biztatnánk a szerzőt egy hasonló lélegzetű nagyobb monográfia megírására.

Az olvasó esetenként – a mű rövidségéhez viszonyítva – túlzottan részletező ábrával is találkozhat. Ugyancsak elhagyhatta volna a szerző olyan kísérleti adatok vagy következtetések ismertetését, amelyek eredményei még vita tárgyát képezik. A szép kiállítású füzet a Semmelweis Kiadó munkáját dicséri.

Dr. Tringer László
egyetemi tanár

Tudományos szimpózium Heidelbergben

Június 17-19. között került sor Heidelbergben a Semmelweis Egyetem, a Freiburgi Egyetem és a háziga-zda Heidelbergi Egyetem közös tudományos szimpó-ziumára. A két évente megrendezésre kerülő, immár hagyományos szimpózi-ummon a három egyetem cse-reprogramjaiban részt vett fiatal kutatók számolnak be saját kutatási eredményeik-ről.

Az idei szimpóziumon a korábban végzett hallgató-ink közül dr. **Horváth Béla**, dr. **Örsy Petra**, dr. **Vasváry Gergely** és dr. **Veres Tibor**,

■ **Békási Sándor, prof. dr. Sótónyi Péter, Kaszap Balázs, dr. Veres Amarilla, Krepuska Miklós, Bánki Nóra Fanni, Sümeghy Gyula**

végzős hallgatóink közül pedig a heidelbergi, illetve freiburgi programon részt vevő **Bánki Nóra Fanni, Békási Sándor, Kaszap Balázs, Krepuska Miklós** és **Németh Dorottya** tartottak színvonalas tudomá-nyos prezentációkat. A Semmelweis Egyetem kül-döttségét dr. **Sótónyi Péter** professzor, rector emeritus, vezette.

A magyar küldöttség a látogatás során virágot helye-zett el Semmelweis Ignác Heidelbergi Egyetemen talál-ható szobránál.

Sümeghy Gyula

Alkossatok!

Alkoss képzőművészeti és irodalmi pályázatot, valamint Semmelweis Egyetemi Kulturális Napok a 2007/08-as tanévben is!

A HÖK, az IÖCS és a Korányi Frigyes Szakkollégium által szervezett programokra szeretettel várjuk az egyetem fiatalabb és idősebb polgárait, akik érdeklődnek a kultúra és művészetek iránt!

A tavalyi Alkoss képzőművészeti pályázat idén irodalmi pályázattal bővül. A műveket így két-két témakörben várjuk, úgy mint:

Nyugat – a folyóirat alapításának 100. évfordulójára; és **Emberi**

történetek – az irodalom iránt érdeklődőknek,

Aesthetica humana – az emberi szépség; és **Spiritusz – a szárnyaló lélek** – a képzőművészeteket kedvelőknek.

A művek beérkezésének határideje: **november 29.**

Az alkotások tavaszi kiállításával kezdődik meg a Semmelweis Egyetemi Kulturális Napok eseménysorozata, melynek keretében a már ismert rendezvények mel-

lett (versmondó verseny, Virtuózok Viadala, zenés és beszélgetős estek) táncversenyre is jelentkezhetnek az érdeklődők.

További információ a plakátokon látható, illetve személyesen a szervezőktől kapható:

Kárpáthi István Keve:
karpathikeve@gmail.com

Csordás Katalin:
csordaskatalin@gmail.com

Nardai Péter Pál:
pnardai@gmail.com

Vezetői kinevezések

Július elsejével kinevezett igazgatók/tanszékvezetők:

Általános

Orvostudományi Kar

Dr. Rigó János

I. sz. Szülészeti és
Nőgyógyászati Klinika

Dr. Bereczki Dániel

Neurológiai Klinika

Dr. Losonczy György

Pulmonológiai Klinika

Dr. Bérczi Viktor

Radiológiai és
Onkoterápiás Klinika

Dr. Merkely Béla

Kardiológiai Tanszék

Dr. Matolcsy András I. sz.

Patológiai és Kísérleti
Rákkutató Intézet

Dr. Túry Ferenc

Magatartástudományi
Intézet

Fogorvostudományi Kar

Dr. Nyárasdy Ida

Konzerváló Fogászati
Klinika

Testnevelési és

Sporttudományi Kar

Dr. Tóth Miklós

Egészségtudományi és
Sportorvosi Tanszék

Mocsai Lajos

Sportjáték Tanszék

Dr. Hamar Pál

Torna-RG-Tánc és Aerobik
Tanszék

November elsejétől szóló igazgatói/tanszékvezetői kinevezések:

Általános

Orvostudományi Kar

Dr. Gál János

Aneszteziológiai és
Intenzív Terápiás Klinika

Dr. Cseh Károly

Munka- és Környezet-
egészségtani Tanszék

A HÖK, az IOCS és a Korányi Frigyes Szakkollégium újra meghirdeti az

ALKOSS irodalmi és képzőművészeti pályázatot

a Semmelweis Egyetem hallgatói és dolgozói számára. Két kategóriába várjuk a beérkező műveket:

Irodalom -

lírai, prózai és drámai alkotások. A maximális terjedelem 20 oldal. A műveket a nyomtatott formátumban mellett, elektronikus formában is el kell küldeni az alábbi e-mail címre:

alkoss.se@gmail.com

A pályázat témái:

- **Nyugat** – a folyóirat alapításának 100. évfordulójára
- **Emberi történetek**

Képzőművészeti és irodalmi pályázat

ALKOSS

Képzőművészeti és irodalmi pályázat

Képzőművészet -

festmények, grafikák, szobrok és fényképek. A műveket csak bekeretezett, kiállítható állapotban fogadjuk el.

A pályázat témái:

- **Aesthetica humana** - az emberi szépség
- **Spiritus** – a szárnyaló lélek

A pályázat leadási határideje, helye:

2007. november 29. csütörtök, 10 – 16 óráig, NET - aula

(Nagyvárad téri Elméleti Tömb) A beérkezett műveket kiállítjuk, a legjobbakat, pedig többtagú szakértő zsűri döntése alapján díjazzuk. Kellő mennyiségű és minőségű irodalmi mű esetén a legjobbak megjelenhetnek a Semmelweis Kiadó gondozásában készülő kiadványban!

Érdeklődni lehet: Kárpáthi István Keve: 06-30-388-40-32

karpathiikeve@gmail.com

További szervezők: Csodás Katalin sordaskatalin@gmail.com

Nardai Péter Pál pnardai@gmail.com

XVI. Nemzetközi Semmelweis Symposium: Molecular Gastroenterology, Cell Analysis, Array Technology

2007. november 15-17.

MOLEKULÁRIS GASZTROENTEROLÓGIA

- Barrett oesophagus
- Gyomorfekély
- Gyomor és vastagbél daganat
- IBD
- Májbetegségek molekuláris biológiája
- Pankreas betegségek molekuláris biológiája
- Össejtek
- Öregedés a gyomor-bélrendszerben
- Molekuláris biológiai betegség markerek és terápiás célpontok
- Biológiai terápiák

SEJTANALITIKA

- Sejt- és sejtalkotó izolálás
- Ritka sejt alkalmazások
- Real time array PCR
- Lézer scanning mikroszkópia
- FISH
- RNS, Protein, DNS, szöveti microarray chip technikák
- DNS metiláció vizsgálatok lézer mikrodisszekált mintákon
- Bioinformatika és szignál transzdukciós út analízis

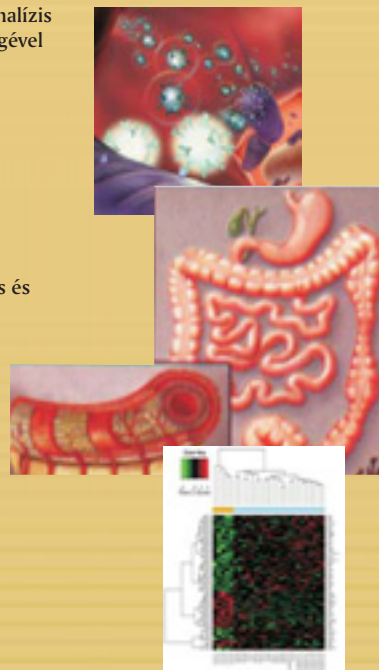
TÖRTÉNELMI TÚRÁK

- Úttörők, hősök és alkotóműhelyeik
- A Semmelweis Egyetem története a Rectori Hivatalban őrzött emlékek tükrében

MÓDSZERTANI BEMUTATÓK

1. Sejtkultúra és siRNS géncsendesítés
2. Automata RNS-, ill. DNS- izolálás szöveti, sejtes és vér mintákból, kvantitatív PCR technikák, kvantitatív Array PCR
Roche Kft.
3. Lézer mikrodisszekció, DNS-, RNS-izolálás lézer mikrodisszekált mintákból, Affymetrix chip analízis
4. Szövettani mikroblokkok, kvantitatív tissue microarray analízis virtuális mikroszkópia segítségével
3DHISTECH Kft.
5. Flow citometria és sejtszeparálás
6. FISH sejteken és szövettani mintákon
7. mRNS exon és tiling array, CHIP-ON-CHIP technikák Affymetrix rendszeren
Affymetrix UK Ltd
8. DNS szekvenálás, polimorfizmus elemzés
9. Bioinformatika: cluster elemzés és szignál transzdukciós út analízis
10. Dynal mágneses gyöngy technikával izolált fehérjék elektroforézise és 7 perces blotolása
Csrtex Kft.
11. Szövettani metszetek 3 dimenziós analízise konfokális és virtuális mikroszkópban fluoreszcens és átmenő fényes megvilágítással
12. Fluoreszcens mikroszkópia: statikus szkennelő kvalitatív és kvantitatív
13. Kvantitatív és digitális immunhisztokémia: automatikus festés, digitalizálás, score-olás
14. miRNS izolálás, minőség-ellenőrzés és expresszió meghatározás paraffinos mintákból
Kromat Kft.
15. miRNS expresszió kvantitatív meghatározása friss fagyasztott mintákból in silico predikció alapján
16. DNS metiláció vizsgálata lézer mikrodisszekált mintákból: biszulfid konverzió és Kvantitatív PCR
17. DNS mutáció kimutatás PCR alapú technikákkal (SSCP, RFLP, allél specifikus PCR)
18. Új lehetőségek a sejtszeparációban a Miltényi MACS technológiával
Frank Diagnosztika Kft.
19. QIAGEN Kitek felhasználása génexpressziós analízishez
Biomarker Kft.
20. Nukleinsav izolálás QIAGEN BioRobot EZ1 készülékkel és teljesgenom amplifikáció QIAGEN REPLI-g kittel
Biomarker Kft.
21. X MAP Mikrogyöngyös multiplex array technológia alkalmazása a genomikában, valamint citokinek és sejt felszíni markerek vizsgálata BioPlex készüléken
Bio-Rad Kft.

A SYMPOSIUM HELYSZÍNE

Semmelweis Egyetem
II. sz. Belgyógyászati Klinika, A épület
MSD Oktató Központ
I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet
1088 Budapest, Szentkirályi u. 46.

SZAKMAI INFORMÁCIÓ

Dr. Molnár Béla
SE II. sz. Belgyógyászati Klinika
Tel.: 06-1-266-0926 / 5620
Fax: 06-1-266-0926 / 5622
E-mail: mb@bel2.sote.hu

SYMPOSIUM TITKÁRSÁG

Asszisztencia Szervező Kft.
1136 Budapest, Hegedűs Gy. u. 20.
Tel.: 06-1-350-1854
Fax: 06-1-350-0929
E-mail: semmelweis@asszisztencia.hu

ON-LINE REGISZTRÁCIÓ

www.asszisztencia.hu